

GLAS

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev
List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob rednih sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Ob Titovi izjavi o agresiji na Bližnjem vzhodu Zborovanja v radovljiški občini

Radovljica, 6. junija — V znak solidarnosti z izjavo predsednika republike Josipa Broza Tita o podpori ZAR in drugim arabskim državam in večerajšnji izraelski agresiji, so bila danes dopoldne v številnih delovnih kolektivih radovljiške občine zborovanja, na katerih so delavci

sprejeli posebna pisma, ki so jih naslovili na predsednika republike, zvezni izvršni svet, CK ZK Jugoslavije ali na zvezni svet sindikatov. V pisnih in na zborovanjih so delavci soglasno izjavljali, da podpirajo Titovo izjavo in izražajo vso podporo ZAR in drugim arabskim državam v njihovi obrambi pred izraelsko agresijo. Zborovanja so bila v tehle delovnih kolektivih: Almira Radovljica, Sukno Zapuže, Veriga Lesce, Elan Begunje, Iskra Otoče, Plamen Kropa, Kemična tovarna Podnart, Vezenine Bled, Gozdno gospodarstvo Bled, LIP Bled, LIO Tomaž Godec Bohinjska Bistrica,

TIO Lesce in v upravnih organih skupščine občine Radovljica.

Predsednik Tito je v svoji večerajšnji poslanici med drugim dejal: »Vlada in narodi SFRJ izražajo vso podporo ZAR in drugim arabskim državam v njihovi obrambi pred agresijo in bodo storili vse, da jim pomorejo v njihovem pravičnem boju.«

V drugih gorenjskih kolektivih smo zvedeli, da se danes na podobna zborovanja v znak solidarnosti s to Titovo izjavo še ne pripravljajo, da pa delavci povsod spontano izražajo podporo ZAR in drugim arabskim državam.

A. Triler

Obsojamo agresijo

Tudi po Gorenjskem je globoko odjeknila novica o izraelskem napadu na Združeno arabsko republiko. Ljudje so zaskrbljeni spričo napadalnosti Izraela, še zlasti, ker večerajšnji izraelski agresiji, ki že nekaj časa netijo lokalne spopade po svetu in s tem ogrožajo mir in napredek človeštva.

Vsi Gorenjci smo enotni v obsodbi sleherne agresije. Predobro so vsem v spominu grozote minule vojne, da bi lahko mirno gledali na nove nevarnosti.

Zato v celoti in z vsem srcem podpiramo napore naših državnih voditeljev, da se zaustavi agresija in da se zagotovi mir. Zlasti pozdravljamo izjavo predsednika republike Josipa Broza - Tita. Izraelsko agresijo je treba ustaviti. Z orožjem ni moč reševati problemov sodobnega sveta.

Oči nas vseh, preprostih ljudi, so v tem trenutku uprte v Združene narode in vse miroljubne ljudi po svetu. Samo s skupno akcijo je moč odstraniti agresijo kot metodo pritiska na neodvisne države.

Naše simpatije so na strani arabskih držav, ki žele časten mir, da bi v miru in svobodi napredovale gospodarsko in družbeno.

ABC

DOBRODOSLI V JUGOSLAVIJI — Na vseh naših mejnih prehodih so od srede maja mlada dekleta v raznih narodnih nošah, ki domačin in tujim turistom ob prihodu k nam ali odhodu v inozemstvo zaželijo dobrodošlico, prijetno blvanje in srečno pot. Hkrati jih seznanijo s stanjem naših cest, raznimi turističnimi zanimivostmi, oskrbijo jih s prospekti, prodajajo brošure, nalepke itd. Tako se je v mednarodno turistično leto vključila tudi avto-moto zveza Jugoslavije. Na sliki tri študentke iz Zagreba, ki bodo do 15. septembra na mejnem prehodu na Ljubelju. — Foto: Franc Perdan

Veletrgovsko podjetje
Kokra Kranj

obvešča potrošnike, da bo 10. 6. 67 odprlo

**novo prodajalno pohištva DEKOR
NA JESENICAH — JAVORNIK, C. BORISA
KIDRICA 21**

(avtobusna postaja Javornik)

na zalogi imamo veliko izbiro

pohištva, šivalnih strojev
dekorativnih tkanin
posteljne konfekcije
in oblog za tla

konkurenčne cene — potrošniški krediti
Za obisk se priporoča kolektiv prodajalne

KOKRA — DEKOR — JESENICE

S seje skupščine KSSZ delavcev Kranj Sprejet splošni sporazum in spremenjen finančni načrt

KRANJ, 6. junija. — Danes dopoldan je bila v prostorih občinske skupščine peta seja skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj, kjer so sprejeli splošni sporazum med Zdravstvenim centrom in Komunalno skupnostjo socialnega zavarovanja delavcev Kranj in spremembo finančnega načrta sklada zdravstvenega zavarovanja.

O splošnem sporazumu o zdravstvenem varstvu zavarovancev za letos so razpravljali že na zadnji seji skupščine februarja, vendar Zdravstveni center kot zastopnik zdravstvenih zavodov takratnega predloga ni sprejel. Takrat so menili, da je bilo za kritje poslovnih stroškov zdravstvenih zavodov namenjenega premalo denarja. Na osnovi štirimesečnih rezultatov pa so sedaj naredili nekatere spremembe v finančnem načrtu sklada zdravstvenega zavarovanja. To je tudi vplivalo, da so splošni sporazum sprejeli.

Po novem sporazumu bodo zdravstveni zavodi dobili predvideni denar, če bodo izpolnili delovni program. Zdravstveni domovi pa bodo morali čimbolj skrbno trošiti zdravila, ki jih zavarovanci dobivajo na recepte.

Vendar pa je še vedno precejšen del rizika ob sedanjem sporazumu ostal na skladu zdravstvenega zavarovanja. To se bo poznalo predvsem, če ne bodo doseženi predvideni dohodki sklada ali če bodo preveč denarja porabili za zdravljenje zavarovancev izven območja gorenjske komunalne skupnosti.

Kot smo omenili že na začetku so na seji sprejeli tudi

spremenjeni načrt sklada zdravstvenega zavarovanja. Več o seji in problemih sklada socialnega zavarovanja, ki ima dobiti 200 milijonov 3 din primanjkljaja bomo še pisali.

A. Z.

O delu organizacije SZDL na Jesenicah

Iz pisarne na teren

Na seji predsedstva občinske konference socialistične zveze na Jesenicah so razpravljali o programu dela in organizacijskih oblikah delovanja socialistične zveze. O teh dveh vprašanjih bodo razpravljali na konferenci socialistične zveze, ki bo 14. junija.

Predsedstvo predlaga konferenci, naj bi se pri konferenci ustanovili dve skupini, ena za proučevanje gospodarstva in problemov, ki se pojavljajo na tem področju, druga pa za področje družbenih služb.

Skupine bi občasno poročale o svojih opažanjih predsedstvu oziroma konferenci, ki bo sprejela dokončne sklepe in priporočila.

Na predsedstvu so se zanimali, da bodo v kratkem obiskali vse krajevne odbore krajevnih organizacij. To ne bo kontrola, ampak priložnost za spoznanje težav, s katerimi se srečujejo delovni ljudje v krajevnih organizacijah. Vsekakor koristna pobuda, ki je sicer že dolgo znana, a zadnje čase pri nas vse premalo v »modi«.

Jože Vidic

Sestanek lastnikov zasebnih turističnih sob na Bledu

Usluge se ne smejo podražiti

Blejsko turistično društvo je pred začetkom letošnje turistične sezone organiziralo razgovor z lastniki zasebnih tujskih sob. Udeležba je bila dobra in vsi so se zedinili, da se cene tem uslugam nikakor ne smejo dvigniti in da Bled v tem pogledu mora ostati konkurenčen. Dogovorili so se, da bodo cene naslednje: za enoposteljne sobe izven sezone od 1200 din (I. kategorija) do 800 din (IV. kategorija), v glavni sezoni pa od 1550 din do 900 din; za dvoposteljne sobe pa od 900 din (I. kategorija) do 500 din (IV. kategorija), v glavni sezoni pa od 1250 do 600. Te cene veljajo za uporabo sobe nad tri dni. Pri krajšem bivanju se cena zviša za 300 din ne glede na kategorijo sobe. Glavna sezona traja od 1. julija do konca avgusta.

Za turistično takso so se zedinili, da bo v glavni sezoni od 180 do 100 din, odvisno pač od okoliša, kjer turistična soba je, izven sezone pa od 120 do 80 din. Člani jugoslovanskih sindikatov in njihovi družinski člani, člani počitniške zveze štđ., imajo 50 odst. popusta na osnovne cene turistične takse.

Obisk iz Vidma

V soboto, 3. junija, so sindikalni voditelji iz Videmske pokrajine obiskali Jesenice. Pred železarno jim je tovarniš Stefan Rodi, predsednik občinskega sindikalnega sveta, izrekel dobrodošlico. V spremstvu članov tovarniškega sindikata in predstavnika občinskega sindikalnega sveta so si gosti nato ogledali posamezne obrate v železarni.

J. Vidic

Lastniki zasebnih tujskih sob so tudi letos z razumevanjem sprejeli obvezo, da bodo odvajali po 10 S din od prenočitve za turistično propagando. Lani je turistično društvo zbralo iz tega vira 700.000 S din. Z denarjem, ki ga bodo zbrali na ta način, bo društvo že jeseni letos dalo v tisk propekt za zasebne tujske sobe.

- t

Priprave na praznovanje

Na zadnji seji odbora za praznovanje občinskega praznika v Domžalah, ki je bila v ponedeljek, 5. junija, so sklenili, da se skupno z občino Kamnik podeli domičil kamniško-zasavskemu odredu in prvemu kamniškemu bataljonu. Določen je bil okvirni spored prireditev. Sklenili so tudi, da bodo organizacijam in posameznikom za požrtvovalno delo v preteklem letu dali na svečani seji občinske skupščine priznanje v obliki medalj in plaket.

- D.

Poučna ekskurzija

Turistično društvo Kranj je v nedeljo, 4. junija, organiziralo za svoj pionirski odsek poučno ekskurzijo v Rogaško Slatino in ogled gradu Statenberg.

Pionirski odsek TD Kranj je v zadnjem obdobju zelo delaven in je precej pripomogel, da je bila celotna dejavnost društva bolj pestra. Zlasti delavni so pionirji na osnovni šoli France Prešeren.

-rč

OTROCI ODSLI NA STENJAK — V petek prejšnji teden je s posebnimi Transturistovimi avtobusi odpotovala na Stenjak pri Pulji skupina otrok Posebne šole iz Kranja. Šola na prostem organizira posebna šola iz Kranja letos že tretjič. Na otoku Stenjaku pri Pulji bo letos preživelo tritedensko šolanje, združeno s prijetnimi počitnicami, 134 otrok — Na sliki: pred odhodom se otroci poslavljajo od svojih domačih — Foto: Franc Perdan

Skupščina stanovalcev na Jesenicah

Tri podjetja angažirana za investicijsko vzdrževalna dela

Samoupravljanje in upravljanje v stanovanjskem podjetju na trdnih temeljih — Kako so porazdeljena denarna sredstva za investicijsko-vzdrževalna dela na posameznih območjih jeseniške občine

Stanovanjsko podjetje Jesenice je eno leto dobro gospodarilo. To smo slišali na skupščini stanovalcev, ki je bila v četrtek popoldne pri Jelenu. Poslovno poročilo Stanovanjskega podjetja, program investicijsko-vzdrževalnih del za tekoče leto ter predlog za spremembo odloka o minimalnih tehničnih normativih za vzdrževanje stanovanjskih hiš so bila osrednja vprašanja, o katerih so razpravljali na skupščini.

Podjetje opravlja svojo osnovno dejavnost ter stransko in izredno dejavnost. Osnovna dejavnost je delo pri gospodarjenju s stanovanjskimi hišami; podjetje opravlja delo po letnem planu. V stransko dejavnost sodi zastopanje investitorjev pri stanovanjski in ostali gradnji. Trenutno podjetje nadzoruje gradnjo devetih objektov, in sicer stanovanjskih stavb, trgovin, šole v Kranjski gori in vodovoda Peričnik.

Izredno težavno delo je bilo glede revalorizacije stanovanjskega in poslovnega fonda. Odločbe o stanarini so bile izdane šele junija lani. Vse pritožbe stanovalcev so bile sporazumno rešene, tako da ni bilo nobenega spora pred sodiščem. Izdelava in podpisovanje Stanovanjske pogodbe so bile izdane v decembru 1966.

Koristnike stanovanj v družbeni lastnini bo verjetno zanimalo, kako so razporejena sredstva za investicijsko vzdrževalna dela, o katerih smo že pisali. Za investicijsko vzdrževalna dela je letos predvideno 156 milijonov S din. Po posameznih krajih bodo razporejeni takole: Podkoren 2 milijona, Kranjska gora 11 milijonov, Mojstrana 4 milijone, Hrušica 23,5 milijonov, Jesenice 89 milijonov, Javornik 11 milijonov, Koroška Bela 12 milijonov, Blejska Dobrava 881.805 S din, Vrba 1.136.000 S din in Lipce 1.365.000 S dinarjev.

Dela so prevzela tri gradbena podjetja, in sicer SGP Projekt za dela na območju Koroške Bele in Javornika, SGP Gorica za dela na območju Jesenic in SGP Sava od Hrušice do Podkorena.

Jože Vidic

Jože Vidic

Pred zaprtimi vrati kina Žirovnica

Zaradi slabega obiska so te dni v Žirovnici zopet ukinili kino predstave. Zopet pravim zato, ker so prek poletnih mesecev iz istega razloga tudi lani zaprli vrata kina.

V petih mesecih letošnjega leta je bilo v Žirovnici 68 predstav s 6.422 obiskovalcev, kar znaša povprečno 95 gledalcev na predstavo. V dvorani je sedežev za okrog 400 ljudi, kar pomeni, da je bila poprečno zasedena samo ena četrtina dvorane. Toda taka ocena je samo računska, v praksi pa je bil obisk še slabši.

Nekateri prijatelji filmske umetnosti s področja krajevne skupnosti Žirovnica menijo, da ne bi smeli čez poletje povsem ukiniti kino predstav v Žirovnici in naj bi

boljše filme še naprej občasno predvajali. Na Jesenicah so obljubili, da bodo to poskušali in če se bo obneslo, bodo boljše filme še naprej predvajali tudi v Žirovnici.

Lani je v šestih kinodvoranah v jeseniški občini bilo skupno 2223 filmskih predstav, ki si jih je ogledalo 359.161 ljudi.

Jože Vidic

Jože Vidic

Skrb sindikata za tuje turiste

Kolektiv hotela v Podvinu ne ve, pri čem je — S svojim delom dvigajo lastniku, republikanemu sindikalnemu svetu, vrednost osnovnih sredstev — Ali velja načelo »tovarne delavcem« tudi za sindikat — Kolektiv zahteva osamosvojitve

Bivši okrajni sindikalni svet v Kranju je iz različnih virov finansiral adaptacijo starega gradu v Podvinu, da bi zgradil izobraževalni center. Adaptacije so bile zaključene leta 1961 in »sindikalni izobraževalni dom« je bil odprt. Znano je, da predstavlja danes hotel Grad Podvin enega izmed najboljših in morda tudi najdonosnejših hotelskih objektov pri nas, ni pa znano, da kolektiv s svojim delom iz leta v leto povečuje le vrednost osnovnih sredstev republikanskega sindikalnega sveta.

V začetku so poslovali v Podvinu popolnoma neurejeno. Bil je brez statuta, nihče ni plačal nobenega davka, podjetje ni bilo registrirano.

Leta 1963 so podjetje registrirali kot počitniški dom v lastništvu Okrajnega sindikalnega sveta Ljubljana. Ker pa ustanovitelji niso koristili zmogljivosti, Podvin ni nikdar posloval kot počitniški dom. Ko je kolektiv sprevržen, da iz tega vsega skupaj ni nič, je preusmeril svojo dejavnost v gostinstvo.

Leta 1965 so bila po ukinitvi okrajev prenešana osnovna sredstva na republikanski sindikalni svet, in sicer

na strokovni odbor storitvenih dejavnosti, ki je njihov lastnik še danes. Na predlog kolektiva je odbor ustanovil posebno gostinsko enoto Grad Podvin.

Ustanovitelj in kolektiv sta ob tej priložnosti sklenila posebno pogodbo o medsebojnih poslovnih odnosih, ki daje sicer kolektivu precej samostojnosti, vendar ga vseeno pri razširjeni reprodukciji tudi ovira.

Lahko bi dejali celo, da je po tej pogodbi prav sindikat tisti, ki izraža nezaganje v zrelost samoupravljanja. Kljub temu, da ima kolektiv svoj delavski svet in upravni

Za lepši Kranj Komunalni servis nabavil nove stroje

50 milijonov za urejanje kranjskih ulic

Kaže, da bodo ob vsesplošnih pripravah in najrazličnejših akcijah v mednarodnem turističnem letu v Kranju uspeli rešiti še en problem. To je čistoča kranjskih ulic. Na račun teh je bilo v preteklosti izrečenih že precej kritičnih besed.

Komunalni servis v Kranju bo v nekaj dneh nabavil več modernih strojev, s katerimi bodo čistili kranjske ulice. Tako so že pretekli teden dobili nov škropilni avto, ki z enkratno polnitvijo lahko očisti okrog 500 metrov 16 m širokega cestišča. Precejšnja prednost pri tem škropilnem avtomobilu, ki so ga izdelali v tovarni TAM v Mariboru, je, da rezervoar lahko napolnijo z rečno vodo, medtem ko so rezervoar pri starem lahko napolnili le z vodom iz vodovodnega omrežja. S tem bodo precej pocenili pranje ulic, hkrati pa bodo zaradi izrednih zmogljivosti lahko avtomobil posojali tudi drugim.

Razen tega bodo v nekaj dneh dobili iz Svace še dva sesalna stroja za čiščenje pločnikov, iz tovarne TAM pa poseben avtomobil za odvažanje smeti. Ker pa en sam avtomobil za ta posel ne bo zadostoval, bodo letos kupili še en podoben avtomobil. Če k vsem tem novostim pri-

Komunalnem servisu prištevamo še poseben stroj za izravnavanje makadamskega cestišča, ki ga že imajo in stroj za odmetavanje snega, ki ga bodo s posebnim priključkom preuredili tudi za pometanje cest, potem najbrž lahko zaključimo, da bodo ceste in ulice v Kranju v prihodnje bolj čiste. Seveda pa bo to v precejšnji meri odvisno tudi od nas samih.

A. Z.

Novi samopostrežnici

Verjetno bodo na področju krajevne skupnosti Zirovnica še ta mesec odprli dve novi samopostrežni trgovini, in sicer v Zirovnici in na Breznici. Delavci izvajajo zaključna dela in čistijo ter urejajo prostor okrog trgovin. Samopostrežna trgovina v Zirovnici je last trgovskega podjetja Rožca z Jesenic, samopostrežna trgovina na Breznici pa trgovskega podjetja Delikatosa, prav tako z Jesenic. Pohvalno za obe podjetji je to, da sta posvetili precej pozornosti ureditvi prostora okrog poslovnega prostora, kar smo v preteklosti čisto pozabili.

J. Vidic

Industrijska proizvodnja v radovljiški občini Plačana realizacija zaostaja za proizvodnjo

V aprilu letos je bila proizvodnja industrijskih podjetij v radovljiški občini za 3 odstotke nižja kot v marcu, vendar je treba upoštevati, da ima april za 4% krajši delovni čas. V primerjavi z lanskim aprilom je bila letošnja proizvodnja za 8% večja. Nižjo proizvodnjo kot aprila lani so letos zabeležili v Verigi (za 23%), Kemični tovarni Podnart (za 36%), Suknu Zapuže (za 12%) in Opekarni Dvorska vas (za 74

odstotkov). Lansko proizvodnjo v aprilu pa so prekoračili v Plamenu za 20%, TIO za 21%, Iskri Otoče za 26 odstotkov, LIP Bled za 6%, Almirji za 24%, Vezeninah Bled za 260% in Elanu za 32%.

Boj zanimiva je primerjava letošnjih prvih štirih mesecev z lanskimi. Letošnja skupna industrijska proizvodnja v tem času je za 6% večja od lanske. Ob 6% preokrajšitvi vrednosti proizvodnje v industriji pa je plačana re-

alizacija v prvih štirih mesecih v radovljiški občini v primerjavi z enakim obdobjem lani le za 2% višja.

V lanski prvi tretjini leta je bila razlika med proizvodnjo in plačano realizacijo 5.850.746 N din, letos pa 8.088.235 N din. Razlika se je torej povečala za 37%, vendar pa vse ne izvira iz povečanih zalog izdelkov in povečane fakturirane in neplačane realizacije, temveč delno tudi iz višjega prikazovanja vrednosti proizvodnje.

NOV ŠKROPILNI AVTO — Komunalni servis v Kranju je prejšnji teden dobil nov škropilni avto za pranje ulic. Prostornina rezervoarja je pet kub. metrov. S pritiskom 6 do 8 atmosfer lahko škropijo 16 metrov široko cestišče. — Foto: F. Perdan

V 11 gospodarskih organizacijah v kranjski občini

za več kot 6,5 milijard S din zalog

Konec aprila je bilo v 11 gospodarskih organizacijah v kranjski občini za več kot 6,5 milijard starih dinarjev zalog raznih izdelkov. V enem mesecu so se zaloge povečale za približno 750 milijonov starih dinarjev.

Najbolj so se zaloge povečale v tovarni Tekstilindus, za več kot 355 milijonov starih dinarjev. Iz informacij oddelka za gospodarstvo pri kranjski občinski skupščini lahko zaključimo, da so se zaloge v Tekstilindusu povečale zaradi kompletiranja pošiljk za izvoz. Za 175 milijonov starih dinarjev so se zaloge v enem mesecu povečale v tovarni IBI. Temu je najbrž kriv izvoz blaga v Maroko, kjer so pred kratkim poostriili oziroma povsem prepovedali uvoz tekstilnega blaga. Precej (za 123 milijonov starih dinarjev) pa so se povečale zaloge tudi v tovarni usnja Standard v Kranju.

V istem času, od konca marca do konca aprila, pa so se zaloge zmanjšale v LIK

za 64 milijonov, v TOSO za okrog 25 milijonov, v KZK-Oljarica v Britofu za 8 milijonov in v kranjskih opekarnah za 2 milijona starih dinarjev.

Zaloge v kranjski občini so se torej povečale v sedmih gospodarskih organizacijah, medtem ko so se v štirih zmanjšale.

A. Z.

Novo gostišče ob glavni cesti

Delavci podjetja Gradis so pred dnevi začeli z izkopi za vodovod in elektriko na mestu, kjer se odcepita cesti na Bled in Jesenice pri Lescah. Tu bodo namreč v kratkem začeli graditi nov gostinjski objekt, ki bo zelo privlačen za domače in tuje turiste. Objekt bosta zgradila Turistično društvo Lesce in teogovsko podjetje Murka iz Lesce.

odbor, so njihove samoupravne pravice precej okrnjene. Ustanovitelj mora dati soglasje ob sprejetju statuta, odpuščanju osnovnih sredstev, spremembi predmeta poslovanja, osamosvojitvi v samostojno delovno organizacijo, za najemanje investicijskih kreditov ter sam imejuje in razrešuje direktorja.

POIZKUS OSAMOSVOJITVE

Jeseni lani je bila v Ljubljani ustanovljena počitniška skupnost »Alpe-Adria«. Tedaj se je pri ustanovitelju porodila ideja o priključitvi Podvina skupnosti. Ker je Podvina dosedanja praksa pokazala, da nimajo v tem nikakršne perspektive, pa čeprav bi bil Podvin le centralna recepcija za Gorenjsko, in niso uspela prizadevanja po novih investicijah v skladu s programom razvoja, je direktor Grad Podvina podal ostavko. Še pred tem je direktor predlagal osamosvojitve »posebne gostinske enote«, vendar je bil predlog zavrnjen.

Na sestanku delovne skupnosti 11. aprila so razpravljali o nastalem položaju. Na izbiri so imeli dva predloga ustanovitelja: priključitev k počitniški skupnosti ali pa prodajo najboljšemu ponud-

niku, pri čemer bi odstopili ves iztrženi denar »Alpe-Adriji«. Kolektiv se ni strinjal z nobenim predlogom, marveč je bil soglasno za osamosvojitve. Pri tem so poudarili, da je bil vložen denar za adaptacijo zbran od gorenjskih gospodarskih organizacij. Zaradi soglasnosti v kolektivu je direktor umaknil ostavko.

Kolektiv je v sodelovanju s Turist-progresom iz Radovljice vseeno uspel dobiti kredit v višini 200 milijonov starih dinarjev. Narejene imajo že vse načrte za adaptacijo grajske pristave in bodo te dni pričeli z gradnjo.

KJE JE REŠITEV?

Prav gotovo ni mogoče najti ustrezne rešitve preko časopisa. Pri vsem tem moramo imeti pred očmi, da sindikat nikakor ni tudi v resnici tisti, ki bi zavestno oviral razvoj samoupravljanja oziroma napredka v Podvinu, marveč je zašel le v dokaj nenavaden položaj v odnosu do kolektiva. Zaradi tega lahko verjamemo, da si rešitve želita obe strani.

Kolikor enostavni odstop od ustanoviteljskih pravic ni sprejemljiv za sindikat, tako priključitev k počitniški skupnosti ali prodaja ni sprejemljiva za kolektiv v Pod-

vinu, saj bodo sredstva, ki jih vlaga v razširjeno reprodukcijo kolektiv kmalu močno presešla vlaganja sindikata.

Morda je še najrealnejša rešitev formiranje samostojne gospodarske organizacije, ki bi bila obvezna določeno število let nuditi sindikatu posebne ugodnosti, ali pa odplačati določen znesek.

Če je hotel Grad Podvin last sindikata, kar je, iz tega logično izhaja dejstvo, da je sindikat ustanovil oziroma vodi hotel za tuje turiste (oni namreč v Podvinu močno prevladujejo), da sindikat ne upošteva načela »tovarne delavcem« in še naprej igra vlogo nadzornika nad kolektivom in dejavnostjo s katero nima nikakršne zveze.

Letošnji promet v Podvinu je za polovico večji kot lani. Do 10. septembra imajo praktično razprodane vse zmogljivosti. Med obema stranema je zavladalo nekakšno zatišje. Sindikat na zahtevo po osamosvojitvi ni odgovoril. Kolektiv bo pričel z investicijo, čeprav je ustanovitelj po štirih mesecih še ni odobril (dobili so ustno privoljenje). Inozemci so zasedli hotel oziroma »posebno gostinsko enoto« sindikata, organizacije, ki živi od članarine članov — delavcev.

P. Colnar

Mladinski pevski festival v Celju

Mešani zbor kranjske gimnazije najboljši

Nepričakovani uspeh, ki spodbuja k nadaljnjemu delu — Pogovor z zborovodjem prof. Matevžem Habjanom

Vsakoletni mladinski pevski festival v Celju je manifestacija jugoslovanske mladinske zborovske poudarjalnosti. Namen festivala je širiti mladinsko zborovsko petje, vzpodbujati ustvarjalnost, načrtno dvigati raven zborovodij, zbuhati ljubezen do glasbene umetnosti in njeno pravilno vrednotenje ter s tem mladino etično in estetsko oblikovati. Letošnji festival je bil od 1. do 4. junija, udeležil pa se ga je tudi mladinski mešani pevski zbor kranjske gimnazije pod vodstvom zborovodja prof. Matevža Habjana. Zbor je bil najboljši med mladinskimi mešanimi pevskimi zbori, čeprav tega nihče ni pričakoval. Prof. Matevža Habjana smo zaprosili za kratek razgovor.

— Opišite nam, prosim, na kratko, kako je bilo v Celju, kako je prišlo do tega lepega uspeha!

»Tekmovanje jugoslovanskih zborov je bilo 2. in 3. junija, to je v petek in soboto prejšnji teden. Udeležilo se ga je 18 najboljših zborov in sicer 9 predmutacijskih, 5 dekliških in 4 mešani mladinski zbori. V tej zadnji skupini smo tekmovali tudi mi, razen tega pa še zbori iz Idrije, Kumanova in Skofje Loke. Najboljši tovrstni pevski zbor iz leta 1965 je bil gimnazijski zbor Celje, ki pa ne deluje več.

Mi smo začetni del tekmovanja zamudili. Zal smo prišli šele v soboto okrog enajstih dopoldne, lepo so nas sprejeli, po kosilu smo imeli generalko, ob štirih popoldne pa se je začelo tekmovanje. Bili smo prvi, najboljši. Predsednik žirije je bil Radovan Gobec. Zepeli smo štiri pesmi, od teh je bila obvezna pesem Petra Bergama Bezimeni.

— Ste pričakovali tak uspeh?

»Ne. Če bi ga, bi pevcem naprej naročil, naj povejo staršem, da bomo ostali v Celju dva dni. Skupaj z jugoslovanskim mladinskim festivalom je bil namreč v Celju v nedeljo mednarodni koncert, na katerem so nastopili zbori iz Čehoslovaške, Madžarske in Demokratične republike Nemčije ter najboljši zbori iz posameznih skupin. Člani našega zbora so bili že na železniški postaji, ko so šele zvedeli za rezultat; zaradi odhoda vlaka namreč niso mogli počakati na konec koncerta. Zajelo jih je nepopisno veselje, čeprav so se morali naslednjega dne, v nedeljo zjutraj, z avtobusom spet vrniti v Celje na mednarodni koncert.

— Kdaj ste vi kot zborovodja začeli delati s tem zborom?

»Zbor je prej vodil prof. Pribošič, jaz pa sem ga prevzel 1. marca. Začetek je bil seveda težak, kajti praktično je zaradi priliva novih

dijakov v prve letnike treba začeti vsako leto znova. Do občinske revije smo lani nastudirali le tri pesmi, malo smo potem vadili na počitnicah v Premanturi pri Puli, septembra, ob začetku šolskega leta, pa smo šele sestavili zbor v približni sedanji sestavi. Kaže, da bo nekaj časa kar šlo, saj je več kot 50 pevcev iz prvih in drugih letnikov, vseh članov zbora pa je nekaj čez 90.

— Kako ste vi in člani zbora zadovoljni z uspehom?

»Moram se enkrat reči, takega uspeha nisem pričakoval ne jaz ne oni. Pa še nekaj: zdi se mi, da še nikdar niso tako dobro zapeli kot v soboto v Celju. Sami dijaki pravijo — pol za šalo pol za res — da pojejo takrat, kadar je treba. Sicer ja pa treba reči, da smo zadnjih štirinajst dni zelo veliko vadili. Prvo mesto je zdrnilo tudi tiste, ki niso redno hodili na vaje; zdaj vsi obljubljajo redno obiskovanje vaj, resno delo. Sami so predlagali, naj bi imeli vaje do konca junija, čeprav je zdaj praktično konec šolskega leta, izpiti itd.

— Imate kakšne posebne načrte?

»Pravzaprav nič posebnega; vadili bomo in si prizadevali, da bi bili prihodnje leto spet tako dobri. Ze v Celju smo dobili ponudbo za gostovanje na Češkoslovaškem, v Karlovih Varyh; gre pravzaprav

za izmenjavo med našim in njihovim dekliškim zborom. To bo za člane zbora velik dogodek in priznanje.

Cestitkam ob nepričakovanem uspehu mladinskega mešanega pevskega zbora kranjske gimnazije se pridružuje tudi naše uredništvo.

A. Triler

Zares kvalitetno šolsko glasilo
Odmevi izpod Krvavca

Te dni smo prejeli 4. in 5. številko glasila učencev osnovne šole Davorin Jenko v Cerkljah ODMEVI IZPOD KRVAVCA. Glasilo izhaja že enajsto leto in je od številke do številke kvalitetnejše. Zadnji dve številki sta nas še posebno presenetili; številka 4 je posvečena skladatelju Davorinu Jenku, številka 5, ki je zelo obsežna, pa so sestavili za tekmovanje Kdo pozna bolje svoj domači kraj. Poglejmo na kratko, kaj je v teh dveh številkah Odmevov izpod Krvavca!

O Življenju in delu Davorina Jenka, skladatelja, po katerem se imenuje osnovna šola v Cerkljah in ki je bil rojen 9. novembra 1835 pri Podjedovih v Dvorjahn, sta daljši sestavek napisali učenci 8. razreda Anica Stirn in Martina Robas, po raznih virih pa ga je dopolnil učitelj Jože Varl, mentor tega šolskega glasila. Critico Josipa Lapajnetu Med sponami, ki opisuje življenje Davorina Jenka, so z dovoljenjem Zorana Lapajnetu ponatisnili po reviji Naš rod. V rubriki Spomini objavljata spomine na skladatelja prof. Andrej Kalan in zdravnik dr. Jože Bohine. Nadaljnji nekaj prispevkov opisuje spominske plošče in spomenike Jenku v Cerkljah in Dvorjahn. Ančka Vidic iz 8. a pa je napisala sestavek Tam, kjer je nekdanj stal Jenkov dom. V tej številki je še sestavek Jane Varl iz 6. a o Jenkovi dirigentski paličici, razen tega pa ponatisnjenih raznih dokumentov iz Jenkovega življenja in nekaj manjših skladbic, ki so jih uglasbili dijaki sami.

Zelo obsežna je peta številka, posvečena poznavanju

Po letošnjih revijah pevskih zborov
v kranjski občini

Nastopilo tri tisoč pevcev

Glasbeni pouk v šolah uskladiti z učnim programom — Prihodnje leto naj bi na revijah nastopili tudi otroci iz vrtcev

Tudi letos je občinski svet zveze kulturno-prosvetnih organizacij pripravil po končanih pevskih revijah za dan mladosti v občini posvet z vsemi zborovodji. Na posvetu so ugotovili, da so se začele

le okvirne priprave na letošnje revije že lansko jesen. Na posvetovanju zborovodij februarja letos pa so sklenili, da bodo pevske revije v Dupljah, Cerkljah, Preddvoru in zaključni nastop v Kranju. Na zadnjem posvetu so ugotovili, da je na teh revijah nastopilo 57 pevskih zborov s 3080 pevci.

Razen zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Kranju, ki je bila organizator revij, pa so v posameznih krajih pri pripravah pomagale veliko tudi šole in odbori kulturnih društev na terenu. V Dupljah si je največ prizadevalo društvo, v Cerkljah šola, v Preddvoru pa društvo in šola. V Kranju pa je revijo pripravila zveza kulturno-prosvetnih organizacij.

Na posvetu konec maja v Kranju so sklenili, naj si zavod za prosvetno-pedagoško službo v Kranju prizadeva, da bodo v prihodnje na šolah uskladili glasbeni pouk z učnim programom. Ugotovili so namreč, da so začeli s sistematično vzgojo mladih pevcev le na šoli Lucijan Seljak v Kranju, medtem ko so na vseh ostalih šolah glasbeni pouk več ali manj zanemarjali. To se je tudi videlo na revijah, kjer je nastopilo sicer veliko zborov, vendar pa kvaliteta nastopov véasih ni bila najboljša.

Hkrati so na posvetu zborovodjem priporočili, naj prihodnjic izbirajo lažje in krajše skladbe. Ugotovili so tudi, da so zbori z odraslimi pevci v enem letu pokazali dokaj skromen napredek, predvsem zato, ker je premalo dobrih zborovodij. Razen tega so tudi predlagali, da bi prihodnje leto na pevskih revijah nastopili tudi otroci iz vrtcev.

Posveta v Kranju se je udeležil predstavnik Pionirskega doma v Ljubljani in zaželel, da bi prihodnje leto kranjski pevski zbor nastopil na podobni prireditvi v Ljubljani, ljubljanski pevski zbor pa v Kranju.

A. Zalar

V nekaj stavkih

PREDDVOR: Matijev rod, glasilo osnovne šole Preddvor — Izšla je tretja številka glasila pionirjev in mladincev osnovne šole Matija Valjavec v Preddvoru. Kot kaže, učence najbolj zanima promet, saj je precej sestavkov posvečenih tej temi. Najmlajši, ki obiskujejo prvi razred, opisujejo svoje očete, matere in vsakdanje dogodke. V glasilu je tudi nekaj prispevkov učencev iz osnovne šole v Kokri in Olševku.

JESENICE: Razgibana kulturna dejavnost — V jeseniškem gledališču se vrstijo predstava za predstavo. Zadnje nedeljo so zaigrali O. L. Fischerja Prosti dan. Ta četrtek se bodo predstavili člani Šentjakobskega gledališča s komedijo Naša ljuba familija. V ponedeljek popoldne so pripravili koncert gojenci glasbene šole na Jesenicah, isti dan zvečer pa je bil koncert moškega zbora društva upokojeencev, moškega zbora martinarjev in komornega zbora jeseniške Svobode.

domačega kraja. To je pravzaprav pravi zbornik o krajih, ki sodijo v okoliš osnovne šole Cerklje. Najprej so precej natančno opisani vsi kraji, potem je objavljenih nekaj ljudskih pravljic, potem so razlage o nastanku imen vasi in o ledinskih imenih, potem zapiski iz zgodovine posameznih krajev, opis hišnih imen, najstarejših hiš v posameznih vaseh, opis gradov — tistih, ki še stojijo in tistih, ki jih ni več, opisi cerkva, pokopališč in znamenj, zapisi o lakotah, potresih in požarih, turških vpadih, poplavih, raznih boleznih itd. Sledijo še zapisi o mlinih in žagah, kovačijah, elektriki v Gradu, starih čebelnjakih, rokovnjačih, starih opekarnah, o pridelovanju lanu in izdelovanju platna, o usnjarstvu in čipkarstvu, izdelovanju slamnatih kit, pletenju košev, o slamnatih strehah, izdelovanju prest v Velesovem, lončarstvu, ličkanju koruze, o mlatvi, fantovskih običajih, ženitvi v starih časih itd. Obširno številko Odmevov izpod Krvavca zaključujejo zapiski o NOB v Cerkljah in okolici.

Solska glasila v zadnjem času objavljajo precej sestavkov pod naslovom Spoznavajmo svoj domači kraj. Na ta način se bo ohranilo marsikaj, kar bi se sicer pozabilo. Na ta način pa učenci in dijaki tudi najboljše spoznajo svoje kraje, začno se zanimati za zgodovino, za življenje nekdanj in danes, primerjajo to in pogosto zvejo in zapišejo, kako slabše in težje so živeli njihovi predniki kot oni sami. Ta glasila so ciklostirana, vendar kljub temu tudi ilustrirana, zelo okusno opremljena. Skoda le, da ne najdejo širšega kroga bralcev.

A. Triler

Kmetijska zadruga
Skofja Loka
razpisuje
javno dražbo

za prodajo zemljišča v »Klanferici« v Zelenikih. Zemljišče je namenjeno za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš.

Javna dražba bo v petek, 16. junija 1967, ob 8. uri na kraju samem.

Te dni po svetu

V ponedeljek je prvič po 1947. letu, ko je obiskal Jugoslavijo Georgij Dimitrov, prispela na obisk v našo državo bolgarska partijsko-vladna delegacija pod vodstvom prvega sekretarja bolgarske komunistične partije in predsednika ministrskega sveta Todora Živkova. Predvideni daljši obisk bolgarskih gostov v naši državi pa so zaradi izbruha vojnega požara na Bližnjem vzhodu skrajšali. Bolgarska delegacija je že večeraj (torek) zvečer odpotovala nazaj v Bolgarijo.

Ameriško vojaško poveljstvo v Saigonu je v ponedeljek sporočilo, da je bilo do sedaj nad severnim Vietnamom sestreljenih 571 ameriških letal. Najhujši boji so bili pretekli teden v provinci Kwang Tin.

Petsto udeležencev na konferenci predstavnikov mirovnih gibanj baltičkih držav je obsodilo vojaški udar v Grčiji in izrazilo solidarnost z borci in narodom Vietnama. Predstavniki mirovnega gibanja Finske je predlagal, naj se brezatomska cona s severa razširi na vso Evropo.

V soboto je imelo britansko civilno letalstvo v nepolnih 24 urah kar dve letalski nesreči. Najprej je v bližini Manchestra strmoglavilo letalo, ki je vozilo potnike z dopusta na Majorei. Od 78 potnikov in 5 članov posadke je izgubilo življenje 72 ljudi. Drugo letalo pa je peljalo turistice iz Mastona v špansko mesto Costa Brava. Letalo je strmoglavilo v bližini francoskega mesta Perpignan. Življenje je izgubilo 88 ljudi.

Troboj carinikov na Jesenicah

V soboto, 17. junija popoldne, bo nogometno igrišče na Jesenicah prizorišče srečanj nogometnih ekip obmejnih carinikov Avstrije, Italije in Jugoslavije. To je že tretje tovrstno srečanje. Pred dvema letoma je bil nogometni turnir carinikov v avstrijskem mestecu Arnoldstein, (Podklošter), lani pa v Trbižu. Letos je na Jesenicah, drugo leto pa bo zopet v Podkloštru. V dosedanjih srečanjih je obkraljevala avstrijska ekipa. Lani so naši cariniki izgubili obe

Ljudje in dogodki

Čeprav ni bila nepričakovana vest o napadu Izraela na ZAR, nas je presenetila. Vojaški napad pomeni presenečenje za ves svet ter prav tako tudi za ZDA in Sovjetsko zvezo, glavna podpornika obeh sovražnih strani.

Se vedno prihajajo nespotejujoče si vesti o tem, kdo je prvi napadel, vendar je napadalca po razpletu

in Velike Britanije ter hkrati imenoval za novega obrambnega ministra generala Moshe Dayana, voditelja vojaških operacij proti Arabcem leta 1956.

Morda nespotejujoče, vendar vseeno primerno, je reči, da sta ZDA in Velika Britanija doslej do neke meje držali Izrael na vajetih. Pri tem mora biti razumljivo, da sta, kolikor sta ga res brzdali v njegovi boja-

Vajeti so popustile

dosedanjih dogodkov zelo lahko spoznati v Izraelu. Ne smemo pozabiti, da je Kairo pred spopadom zagotovil, da v nobenem primeru ne bo napadalec, na drugi strani pa je Tel Aviv govoril le to, da bo počakal pred enostransko akcijo na rezultate prizadevanj ZDA

željnosti, to počenjali le zaradi tega, ker sta se zavedali, da bi s spopadom več izgubili kot pridobili. V nesoglasjih med arabskim svetom sta namreč našli predvsem v fevdalnih Saudski Arabiji in Jordanu svoje privrženice ter sta na ta način dokaj uspešno du-

šili iniciativo naprednih arabskih režimov. V ustanovitvi Izraela, krepitvi njegove gospodarske in vojaške moči ter podpori v njegovih nastopih proti Arabcem so videli zahodne sile bolj rezervo, vzrok za intervencijo, holikor ne bi šlo vse po njihovih računih.

Težko je reči, zakaj so zahodne vajeti popustile. Lahko se postavlja celo vprašanje, če niso popustile namenoma. Čas je delal v prilog Arabcev. Minil je čas, ko je bil Izrael vojaško močnejši od arabskega sveta kot celote, na drugi strani pa je zopet znana izraelska vojaška doktrina, po kateri so prepričani, da zmorejo v treh dneh premagati vsako posamično arabsko državo. To potrjuje bliskoviti napad na ZAR v stilu »starih« Dayanovih operacij.

Arabci so se postavili v bran enotno kot še nikoli. Če lahko realno pričakujemo, da bo imel Izrael v prvih spopadih večje vojaške uspehe, smo lahko prepričani, da bo protiofenziva,

ko se bodo utrdile arabske vrste, pomenila veliko preizkušnjo za agresorja. Prav v pričakovanju tega trenutka pa lahko mislimo že na naslednjo potenco. Če bi razvoj vojaških dogodkov res pripeljal do poraza Izraela, bosta logično v vojno posegli ZDA in Velika Britanija, ki za sedaj stojita dogodkom še ob strani, kar bi pomenilo avtomatično v spopad tudi Sovjetsko zvezo. Sedanje zasedanje Varnostnega sveta OZN ima pred seboj tako nalogo, da odstrani žarišče tretje svetovne vojne.

Za konec še nekaj preproste logike o povodu za spopad — Tiranski ožini. Nekdo je vprašal, zakaj je Arabcem toliko do tega, da preprečijo plovbo in ga odrežejo od Rdečega morja. Kolega mu je odgovoril z besedami: »Mar ti ne bi človeku, ki bi s silo nagnal tvojo družino iz dneve sobe na vse načine poskušal onemogočiti prehod skozi vežo, če ga že ne bi mogel odstraniti?«

P. Colnar

Razžarjeni pesek Sinaja

Svetovna pozornost je zopet usmerjena proti Bližnjemu vzhodu, zibelki civilizacije, razpotju treh kontinentov, najbogatejšim izvirom petroleja na svetu, strateškem področju, ki igra prvorazredno vlogo v najširših razmerjih. Področje Bližnjega vzhoda ni mirovalo skozi vso svojo zgodovino. Najnovejša nevarnost, ki preti da spremeni Sinajsko puščavo v vojno področje, nosi v sebi obeležje lokalnega obračuna zaradi nerešenih izraelsko-arabskih odnosov, pa tudi vse implikacije veliko širših razmer.

Neki londonski list je zapisal pred nekaj dnevi, da se na Bližnjem vzhodu »interesi Rusov ne ujemajo z interesi Zapada«. Kljub temu imajo temni oblaki, ki se gomilajo na vzhodnem Sredozemlju, svojo predzgodovino.

ARABCI SO PREVARANI

V obeh svetovnih vojnah so odigrale arabske države zelo pomembno vlogo. Brez arabskega revolta leta 1919 bi bila slika velikega spopada drugačna. Če ne bi bil v drugi svetovni vojni Romlov puščavski korpus zadržan v Libiji in ne bi bil za dušen upor v Bagdadu in onemogočeno Hitlerju, da se dokoplje do petrolejskih vrelcev v Iraku, bi bili tokovi uničenja nacizma vsekako drugačni. Kljub pomembni vlogi so bili Arabci obkraljevali s strani kolonialnih sil.

ROJSTVO IZRAELA

Po prvi svetovni vojni so vsa upanja Arabcev popolnoma propadla. Namesto obljubljene enotnosti in svobode, so bili s pomočjo intrig razdvojeni. Kolonializem in imperializem sta pobirala plodove teh nasprotij. Po drugi svetovni vojni so si Arabci izborili politično svobodo; ustanovljenih je bilo

več držav, ki pa so bile ekonomsko še vedno odvisne od starih gospodarjev.

Ko se še niso niti dobro opomogli, so bili leta 1948 potisnjeni v vojno. Ko so se Britanci umikali z obal Sredozemlja, so omogočili nastajanje države Izrael. Krvavi obračun ni trajal dolgo. Razcepljeni, nezadostno opremljeni in brez izkušenj v takšni vrsti vojevanja, Arabci niso mogli rešiti spopada, vsiljeno vojno so izgubili. Njene posledice so: Krepitev Izraela s pomočjo zahodnih sil in okoli milijon arabskih beguncev, ki so se znašli v arabskih državah.

Pravno in formalno Arabci niso nikoli priznali novega položaja. Z Izraelom so sklenili le premirje. Nikoli se niso odrekli težnjam, da se vrnejo na svoje domove.

ZIDJE IN ARABCI — PRVI SORODNIKI

Se danes je mogoče v razgovoru z Arabci v Bejrutu, Damasku, Kairu ali Bagdadu slišati: »Zidje in Arabci so prvi sorodniki.« Arabci nimajo ničesar proti Židom, so le proti cionističnemu gibanju, ki je tvorba in eksponent imperializma. V ustanovitvi izraelske države vidijo odvzem svojega ozemlja in ne vidijo rešitve v ukinjivih pravice Židov na

obstaneke v tem delu sveta, marveč v izenačitvi pravic doseljencev s pravicami prebivalcev Izraela. Izraelsko državo bi morala zamenjati skupna federacija Arabcev in Židov.

Izraelski voditelji odklanjajo takšne rešitve. Vložili so vse napore za krepitev in afirmacijo svoje države. Ob veliki pomoči zahodnih držav, zlasti ZDA, je iskal Izrael rešitve v ekonomskem in političnem smislu. Veliko je bilo narejenega pri izgradnji kibucov, posebnih vrst poljedelskih zadrug za doseljence. Veliko je narejenega, zgrajena je industrija, opravljena so velikanska dela pri namakanju pustinje Negev.

Izrael se pojavlja v afriških državah kot partner v dajanju pomoči, posebno kadrov, in sodeluje v različnih programih kreditiranja in v drugih oblikah finančnih transakcij. Pred dvema desetletji, točneje leta 1948, je bilo v Izraelu okoli pol milijona Židov, s politiko intenzivnega priseljevanja se je njihovo število povzpelo na dva milijona. Zadnja leta je naletelo priseljevanje na težave. Stalne krize na Bližnjem vzhodu so vplivale na nastanek določenega vzdušja. Poleg tega so nekateri tudi prepričani, da je med Židi po svetu splahnelo zanimanje za priseljevanje tudi iz različnih drugih vzrokov.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Po feljtonu sodelavca Tanjuga M. Aksentijevića priredil P. Colnar

J. V.

PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • F

Benetke se pogrezajo

O Benetkah je bilo napisanih že mnogo hvalnic. Ne neopravičeno. Ko prvič vidiš mesto, te prevzame. Mogočne stavbe se zrcalijo v zelenkastem lesketajočem vodi, konice visokih stolpov in velike cerkvene kupole se dvigajo v nebo. Samo ene Benetke so, toda še te so v nevarnosti.

Videti je, da mesto nima bodočnosti. Počasi tone v laguno in če ne bodo nečesa ukrenili, bo res utonilo. Morje razjedata temelja in poplavlja kleti. Toda ta zunanji razpad še ni vse. V zgodovinskem mestnem središču živi zdaj le še 125.000 ljudi — 50 tisoč manj kot pred petnajstimi leti.

Benetke so verjetno edino večje mesto, ki se v zadnjih štiristo letih skoraj ni spremenilo. Mestne znamenitosti, kot so Markov trg, cerkve, palače, kanali, so prav takšne kot ob svojem nastanku. Benetke so plavajoče čudo, ki pa je bilo delo človeških rok.

Od petega do devetega stoletja so tuji prisilili kopenske prebivalce, da so se umaknili na 118 majhnih, ravnih otokov; današnje Benetke. Za temelja svojih hiš so begunci uporabili drevesna debela, jih zgoraj priostriili in zabili v močvirnat svet. Temelja so potem še utrdili z mrežo desk. Skoraj vse stavbe so bile grajene na ta način. Samo za cerkev Santa Maria della Salute so porabili poldrug milijon kolov.

Benetani so bili dobri pomorščaki. S svojimi ladjami so prepluli Jadransko, Egejsko in Sredozemsko morje in si upali celo do Bližnjega vzhoda. Vračali so se z bogatimi zakladi. Kosali so se, kdo bo imel lepšo palačo ali družinsko cerkev. Iz vse Italije in od drugod so najemali najbolj nadarjene slikarje, kiparje, zlatarje in druge umetnike, da so jim polepšali poslopja.

Poročila so bila za beneške trgovce zelo važna. Za boljše obveščenost so ustanovili prvi časopis. Ljubili so petje in zgradili prvo operno hišo. V 16. stoletju je dve tretjini vseh tiskovnih — zlasti knjig — prišlo iz Benetk.

Danes nudijo Benetani svetovno kulturne dediščine še neko posebnost: raj za pešce. Za kolesa, avtomobile ni prostora.

Benetke svetu veliko pomenijo, toda nevarnost, ki grozi temu občudovanemu mestu, so prepustili Benečanom. Leta 1961 se je pojavila v tisku prva vznemirljiva vest: Benetke tonejo. Od leta 1908 do 1961 so se Benetke pogrezale za 13 cm. Plima in oseka vplivata na življenje Benečanov. Jadransko morje doteka v laguno s treh strani. Močnejši veter in visoka voda povzročita, da je plima višja. Plima se zajezi v laguni in če sledi še druga plima, se na primer Markov trg spremeni v 75 cm visoko slano jezero. Prilijeta hotelov ob Canal Grandu se napolnijo do kolena z umazano slano vodo, ki razjedata pohištvo. Promet po kanalu je skoraj onemogočen. Pod najnižjimi mostovi ne morejo niti motorni čolni.

Se do pred kratkim poplave niso povzročale veliko skrbi. Od 1867 do 1947 so jih naštel le dvajset. Toda v zadnjih sedmih letih jih je bilo petindvajset. V naslednjih štiridesetih letih se lahko zgodi, da bodo kleti stalno pod vodo. Razen plime grozi še bolj zaskrbljujoča nevarnost. Slani zrak in bakterije spodjedajo lesene kole, plima in oseka rahljata zidovje.

Popravlila so draga. Razen tega mora hišni lastnik čakati, da očistijo njegov kanal. Delavci zajezijo kanal in izčrpajo vodo. Medtem ko delavci čistijo kanal, lastnik obnavlja temelje — seveda, če ima denar. Država sicer prevzame 40 odstotkov stroškov, toda za večino Benečanov je ostala vsota previsoka.

Zapiski iz Reteč in okolice (5)

(Nadaljevanje)

Razen kmetijev nekatere v Retečah pripravljajo s pletenjem košar. Protje (vrbo) si narekujejo spomladi, že maja. Protje imajo vsajeno. Vsa so ga rezali že v jeseni. Kasneje so ugotovili, da bolje, če ga režejo spomladi in sicer zato, ker je v tili, trdno, pa še lažje maji. Ko ga porežejo, povezanega v velikih kupah položijo v vodo. Tako dolgo, dokler se omajijo. Omajeno potem posušijo, nato pa imajo pletejo košare. Za košarice (korbee) in za vse pa protje tudi barva. Obarvano ga rdeče modro zeleno. Z jerbasi so včasih velikonočno soboto nosili ognju. Z neomajenim protjem pa pletejo košare za ampir in drva. Kot vsaka obrt, tudi ta izumira.

V Retečah in okolici lovijo tudi žabe. Ta lov je danes zelo razvit. V okolici je dosti luč, pred seveda ob Sori, in v sive žabe rade zdržujejo. Lovijo

Očiščene morske ribe v prodajalni

Žvita

pri nebotičniku

KZK Kranj — obrat Kmetijstvo razpisuje licitacijo za oddajo košnje travnika na parceli v Voklem v skupni površini okrog 15 ha ali po posameznih delih.

Licitacija bo v petek, 9. junija 1967, ob 8. uri na travniku. Ponudniki bodo izlicitrane vsote lahko plačali tudi s pridelki.

Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja

Domovina

III. DEL 34

»Vodu daj! Vodu daj! Vodu daj!« lele tedaj pogledajo zopet proti odprtim tovornim vagonom in občutje prirojenega ženskega srca takoj odpodi od okna. Na njih zasuje za sto osemdeset stopinj, nato pa prasnejo v smelo slišijo jadikovanje in še hujše železničarjevo psovanje, ki oddaljuje presekano in položih, zasoplil od sapa, proti čelu v...»

»Vedno bolj je moker, hohotanje samo Strgulčeva, ki postrani opazuje, kako železničar tedaj rumenimi curki »vojaških škropilnic,« ki ga spremljajo med svojim begom proti oficirskemu vagonu. »Haha, zalivajo ga kakor Ho, ta jo je skupil! ha,« se s skoro moškim smeom kroho Strgulčeva, a krohota se tudi češki vojak, tako da njihovo krahota: »Vodu daj!« ni več slišati. Zato pa se med krahot v psovanju posamični vzkliki ogorčenja nemških potnikov, a se med njimi krahotom zdrebe in zaduše.

Vedno več glav, tudi ženskih, se pri oknih, saj so vojaki že opravili svoje, z vojaškimi sedenjskimi železničarja, pa kakor da se ne zmeni za neprijatelja. Na solitru in amonijaku zaudarjajo mokroto, marveč ogorčenja prajo pred oficirskim osebnim vagonom in terja komandanta, ki se jim smazano nesramnega češkega pohodnega regimenta, ki se jim poscati cesarju in nedeljivemu cesarstvu zvestega in vdanega cesarsko-kraljevega železničarja, naj se prikaže pri oknu in »služnično« kaznuje to »pemsko-svinjsko drhal,« te preklete matence, če že ne celo »češke boljše vike.«

»Das ist ihre Pflicht!« kriči, da se ne pojavi pri oknu neki oficir in ukaže, naj železničar prične ali pa bodo poskrbeli drugi, da bo izginil.

»Waaaaa!« ostane mokri železničar in se zamaje, kakor da ga bo zdaj udarila kap. Tedaj se znaj hujše kakor vojaška scalcinica, ki je »oskutila« kraljevo uniformo. Ne, tega ne sme prenesti. Ne sme si dati, da bi se mu krohotala vojaška drhal iz živinskih vagonov slišati s oken osebnega vlaka. »Nein, eine solche Frechheit!« solche Schande darf ich nicht und nie herunterschlucken!« šel bo do samega cesarja, če se pri priči ne prikaže, ne kakšnega oficirskega rit,« marveč

Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja

sam komandant pohodnega regimenta, če ni morda tudi sam kaka »češka svinja.« Kaj ne slišijo, koga zahteva? Torej so tudi v tem »slalonskem vozu« same češke svinje! In take ljudi pošiljajo na Pivo? O, cesarju bo pisal? Cesarju Karlu, če se pri priči ne pokaže komandant in če pri priči ne postavi v vrsto tega ušivega regimenta in ga zdecimira. »Jeder zehnte solle erschossen werden!« Da, vsak deseti mora biti ustreljen! Zalili so vendar uniformo, vojaško uniformo, saj je tudi železnica v teh časih pod komando vojske! Torej bo kaj ali ne?

In res se pri oknu prikaže drug oficir. Oberst je. Visok oficir! Sam komandant!

»Herr Oberst!«

»Halte dein Maul, du, Hund!«

Pes? Ne, to je preveč! Ta transport je od glave do riti izdajalski! Transport izdajalcev! Transport dezertierjev! Čehi sol Češke svinje! Ti, večni grobarji starega in slavnega cesarstva! Vse bi bilo treba prestreliti! Vse! Prav vse!

Tako kriči železničar in vihti pesti proti oknom oficirskega vagona, dokler ga ne zgrabi dvojni par tujih rok.

»Was schreist du, Hund!«

Železničar se ozre in toliko da ne omedli, ko zagleda, da ga drži žandarja. Hoče razkleniti svoje roke in odriniti novo sramoto od sebe, toda rok ne more ganiti; uklenjene ima; uklenjene na hrbtu.

»Mit!« ga udari kratek orožniški sik kakor z bičem naravnost v dušo, užaljeno do obupa.

To pa razburi nekater potnike, da protestirajo.

»Er ist ein Deutsch-Oesterreicher und kein windischer Hund!« Tako kriče nad orožnikoma.

Orožnika pa se za vpitje ne zmenita, marveč odpeljeta železničarja in izgineta z njim za transportom vojaškega vlaka.

Potem se vojaški vlak premakne in odpelje, a osebni še vedno stoji. Še vedno je brez lokomotive.

»O bog, vojaški se je odpeljal z našim strojem,« vzkligne Rozika, ker na postaji razen pokvarjene vojaške, nobene lokomotive ni več.

»Kaj bo zdaj?« se vprašujejo.

Ali bodo res običale tu?

Nemogoče! Do Celovca ni morda niti dvajset kilometrov? Morda je lokomotiva za njihov vlak že na poti?

»Koliko časa potrebuje lokomotiva za tako pot?« vprašuje Strgulčeva.

»Da, koliko časa?« ponovi vprašanje Fonova.

Nobena ne ve, koliko.

A čas teče...

»Kakšen smrad?« pravi Rozika.

»Za vojaškimi transporti vselej smrdi,« pravi Strgulčeva in pokaže na progo, kjer je prej stal vojaški vlak. »Vidite koliko sledov

Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja

so pustili? Za pol regimenta! Ni jim zameriti. V živinskih vagonih ni stranišč, ker jih živina ni vajena. Vojaki pa, četudi so jih spremenili v živino, so vseeno še toliko ljudje, da nečejo na poti v klavnico čepeti na lastnih iztrebkih. Postaje, tam kjer se vlaki ustavljajo, so odlagalnišča tistega, česar kljub lakoti telo noče odbrzati v sebi. No, Strgulčeva z očmi »raziskovalca-analitičarja«, ki mu nič, kar je človeškega, ne sme biti ogabno, raziskuje in se namrduje. »Slabo jih hranijo! Sama »Stacheldrahtmenage!« špinača iz kopriv in osata! S tako hrano spraviš ob moškost že takega bikal! Če hranijo naše v Judenburgu s tako menažo, bomo slabo odrezale.«

»Da, v Judenburgu,« komaj slišno in plaho izpregovori Fonova. »Se ne bo lokomotive?« postaja Rozika nestrpna.

In njihova nestrpnost zopet narašča in postaja neznosna, kakor dopoldan na Jesenicah. Se najbolj potrpežljiva je Stivčeva, ki se ukvarja z otrokom in mu pripoveduje pravljice, da bi mu skrajšala čas. Druge, med njimi tudi Stefi, pa se prestopajo od okna do okna, prisluškujejo, kdaj bodo zasliale v daljavi, bodisi s človeške, bodisi z jeseenske strani pričakovani odmevi, in gledajo ali bodo ali še ne bodo ugledale dima, ne da bi jih vsaj za trenutek pritegnila nežna in prelepa koroška pokrajina, zaradi maja dvakrat tako lepa kakor v drugih letnih časih.

Ne vidijo je. Zanje je pokrajina samo ogromna sinjina brez oblačnega neba in najlepše, kar bi mogle zagledati, bi bil premikajoči in bližajoči se steber dima. Samo ta steber iščejo njihove oči, a njihov sluh je uglašen samo na sprejemanje sopihajočega in enakomerno, ob tračnice udarjajočega ritma, ki bi ga rade zasliale v daljavi.

O, nocoj ne bodo v Judenburgu!

»Prepozno bomo, da bi moze dobili dovoljenje za nočni dopust! Prav tale zamuda bo kriva!«

»Tale zamuda,« je glas Fonove komaj zaznaven odmev glasu prijateljice.

Tako mine ura.

In za njo še ena.

»Kakor da so pozabili na tale vlak,« pravi Rozika, kakor je rekla že nekajkrat v minulih dveh urah.

Dolga zamuda jih spravlja ob živce, dokler jih za trenutek ne vzdrami hrup pod oknom. Ko Rozika pogleda, zagleda sprevodnika. Njegovi somišljeniki so izkoristili zamuda za sprevodnikovo osvoboditev.

»Kaj? Je posanec spodaj?« ga Strgulčeva spozna po glasu in se sili k smehu, čeprav ji je zelo malo do smeha. V njeni »moškostje se vseeno skriva ženska, čeprav bolj čutna kakor čustvena. Zvijenje jo je izklesalo iz trdega kamena in do njene resnične duše je težko prodreti.

Potem na cesarsko-kraljevega sprevodnika in na sovražnika Čehov pozabijo.

»Lokomotiva?«

za vsako vrsto žita posebej. Žito pa spravljajo in so ga spravljali tudi v velike skrinje. Te so zelo zanimive. V Retečah pri Bolticu (pri nas doma, kjer sem rojen) imajo skrinjo z letnico 1712 in še vedno spravljajo žito vanjo.

Na produ ob Sori od Godešiča do Reteč je bilo včasih veliko brinja. To brinje so potem sekali in prodajali; iz Ljubljane so ga prišli kupovat razni tovarnarji, ki so ga potem predelali. Zrna pa so kupovali razni čunjarji (tako so jih imenovali včasih) in ga potem prodajali raznim žganjarnam v Ljubljani, kjer so iz njega kuhali brinjevo žganje. Danes brinja ni več; povsem se je pregnal, ker so ga preveč sekali in s tem iztrebili.

Ivan Bogataj
(Godešič)
(Naprej prihodnih)

Nakladanje žita na voz na Sorškem polju

Doktor Faustus

Na Smarni gori je v letih 1830—1837 skrbel za cerkev in obrede pesnikov stric Jakob Prešeren. Spomin nanj in na bratove obiske na Gori je ohranila pesnikova sestra Lenka.

»France je Jakoba zelo rad imel, ker so bili stric tako veselega srca, kot on sam. Na Smarino goro je France prav velikokrat pripeljal s seboj doktorja Crobatha in profesorja Kersnika. — In vesela družba je tu nastala. To še posebno, če je iz Smartna gori prišel znani zdravnik Gradišek, ki mu France nikoli ni drugače rekel, kakor doktor Faustus. To sem sama tako slišala, ko sem bila mesec dni gori na izpremeh zraka. — Ljudje pa so na Gradiška in njegovo zdravljenje veliko dali. — Takrat, ko sem bila jaz na Smarni gori, mi je ta doktor Faustus dejal: Vi vsi Ribičevi imate eno cagovo naravo. Huda je ta narava, pa je dobra. — Res, kar zmajali smo se, če smo se vstrašili. Vsi — bratje in sestre. — Sedanjji Ribičevi otroci v Vrbi so pa korajžni.«

Puščavnik pod Goro

Ze zaradi te prijazne Lenkine pripovedi nas mora zamikati, da bi kaj več zvedeli o tem »doktorju Faustusu.« Tembolj, ker so raziskovalci Prešerenovih pesmi prepričani, da je pesnik napisal znano romanco o zidanju cerkve na Smarni gori prav z mislijo na priorja usmiljenih bratov Matevža Gradiška. Ta si je namreč na stara leta zgradil pod Goro hišico »v Puščavi«, zato je tudi valjal za puščavnika, čeprav močno po krivem, saj je bil možak prav rad v veseli družbi.

Hudomušnji Prešeren se je s pesnitvijo malo ponorčeval z Gradiškovim »puščavnštvom« in z njegovo gorečnostjo za zidanje novih cerkva. (Cerkev v Smartnem je bila zgrajena prav na Gradiškovo pobudo in z njegovo gmotno pomočjo). — Sicer pa že itak vemo, kako je znal Prešeren ponagajati patru Benvenutu Crobathu s pesmijo o Svetem Senanu pa vodiškemu župniku Jerneju Arku z romarsko Smarno goro.

Ohranjena je še živa tradicija, ki »puščavnik« izpod Gore pripisuje prav izjemno strast do govornišva in do

pridiganja. Kadar je bilo na Smarni gori mnogo romarjev, preveč za moči starega župnega oskrbnika Jakoba Prešerna, tedaj je smel Gradišek pridigati in opravljati še nekatera cerkvena opravila, četudi ni bil posvečen duhovnik, pač pa le redovni brat, frater.

Matevž Gradišek

Ko pa se človek loti zbiranja življenjskih podatkov o tem na prvi videz tako šegavem svojevrstnem človeku — že takoj ob prvih zapisih pretresen ostri: tako bridka mladost in težko življenje sta bili delež tega moža. Začudimo se tembolj, ker vendar vse pripovedi o njegovih zadnjih letih govorijo le o družboljubnem in čudasko arečnem polduhovnu izpod Gore.

Rodil se je Matevž Gradišek v Zgornjih Gmejnah 1. septembra 1776.

Svojo rano mladost je preživel v siročini, ki so jo spremljale še boleznin in nesreče. Revnim staršem ni kazalo drugega, kot da bohavega in sestradanega fantada dajo v kak rokodelski uk. Izbrali pa so prav slabo, ker so ga izročili pozamentarju (= izdelovalec trakov, obrobkov in obšivkov). Andreju Travnu v Ljubljano. Mojster in pomočniki so neboljjenega trinajstletnega fantiča dan za dnem pretepali in tudi drugače mučili. Vendar pa je Matevžek pri Travnu vzdržal skoro šest let. Šele potem se je odločil za »beg iz teh razmer. Zaposil se je nato kot trakarski pomočnik v Celju, pri mojstru Pergoltu. Tu je spet služil v stroki, ki je nikakor ni mogel vzljubiti, še nadaljnja tri leta.

Ves čas v Ljubljani in v Celju pa je premišljeval, kako bi tok svojega življenja le preusmeril. Sanjaril je sprva o daljnjih potovanjih po svetu, potem pa se je spet mislil odločiti za vojaški stan; naposled, že ves zbehan in sam s seboj nezadovoljen, je začel pisariti prošnje, naslovljene na frančiškanski in kapucinski samostan. Hotel je, da bi ga sprejeli v enega teh redov kot fratra (brata) — a so ga povsod odklanjali, kdo ve zakaj?

Usmiljeni brat

Naposled pa je bila njegova goreča vztrajnost le nagrajena: izprosil si je 1. 1797 sprejem v red usmiljenih bratov (fratrum misericordiae). Ze leto za tem je bil preobleden. Tako se je Gradišku srčna želja izpolnila — hkrati pa je že bila začrtana njegova bodoča življenjska pot: zdravilska in duhovska. Red usmiljenih bratov si je ob svoji ustanovitvi zadal lepo nalogo: strožbo bolnikov, ne glede na plačilo. Okoliščine so torej take, da si bratje kar mimogrede in zaradi nuje, osvoje nekaj osnovnega zdravniškega znanja. Najbolj nadarjenim pa so vodstva teh samostanskih bolnišnic omogočila celo pravi medicinski študij.

Tako je bilo tudi z našim Gradiškom. Leta 1803, ko je živel in delal v samostanski bolnišnici v Feldsbergu na Nižjeavstrijskem, je pričel s

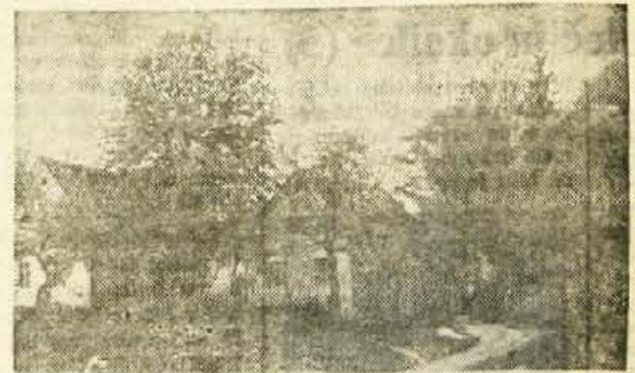

»Doktor Faustus« po oljni podobi Mateja Langusa

študijem anatomije in osteologije. S častjo je že leto nato opravil prve izpite. Samostanski medicinski študij je odlično absolvirval spomladi 1. 1805. Nato se je vpisal na medicinsko fakulteto Karlove univerze v Pragi.

Kljub temu, da je še med študijem pomagal v bolnišnici svojega reda, je vendarle srečno prebil vse rigorose na univerzi.

L. 1807 pa so Matevža Gradiška, z redovnim imenom brata Fausta, postavili za priorja ljubljanskega samo-

Faustulanum pod Smarno goro

stana in predstojnika Bolnišnice usmiljenih bratov v Ljubljani. Začelo se je zdaj zanj zares naporno in skrbi polno življenje. Zaradi vojn so v naši deželi razsajale najrazličnejše epidemije. Ker pa so bili časi tako nestalni, tudi rednih dotacij za bolnišnico ni bilo. S prihodom Francozov v naše kraje so se razmere celo tako zasukale, da je bil samostan usmiljenih bratov 1. 1811 razpuščen, bolnišnica pa izročena civilni upravi.

Sloveč homeopat

Matevž Gradišek je potem nekaj časa preživel v Trstu in Gorici, a je že leta 1824 zaprosil za pokojalno. Se istega leta se je preselil v Smartno pod Smarno goro. Kupil si je tankaj zapuščen svet nad cesto, tik pred vasjo. Tu si je postavil hišico, zraven nje pa kapelico. V svoji eremitaži (puščavniški hišici) je namestil v enem prostoru lekarno, v drugem pa zdravniško ordinacijo. Dovoljenje, da se sme tu ukvarjati z zdravilstvom, je dobil Gradišek od ljubljanske gubernije 14. oktobra 1824.

Potem pa je »doktor Faustus«, kot mu je šegavo rekel Prešeren, celih enajst let zdravil ljudi, ki so prihajali od blizu in daleč. Kljub temu, da je bil Gradišek prepričan homeopat, je v svoji zdravniški praksi imel dosti uspehov. Zato so ga ljudje radi imeli in ga spoštljivo oslavljali z gospodom »prejerjem« (s priorjem).

Dne 11. novembra 1837 je »doktor Faustus« sklenil svoje zares pestro življenje. Za grob njegov v Smartnem nihče več ne ve. Pač pa še stoji Gradiškova hišica, »Faustulanum«. Se vedno ji domačini pravijo Puščava.

Šmartno št. 42

Sedaj je hišica sicer nekoliko obnovljena in nosi številko Smartno 42, vendar pa tradicija o »prejerju« še živi. In da je Prešeren prihajal tu sem, da sta potem s Faustom skupno šla na Goro k pesnikovu stricu na gostijo.

V teku stoletja so se seveda gospodarji hišice večkrat menjali. Za Gradiškom ji je bil lastnik Anton Pečan, »Strument Maister«, kot je še napisano nad vhodnimi vrati. 69-letna Marija Carman, sedanja lastnica hiše, pa se spominja, da je bila za Pečanom v hišici gostilna »Na puščavi«. In da je Gradiškova kapelica, ki je danes ni več, stala tik na oglu hišice, na vrhu strmine nad cesto. V lini stolpca nad kapelico sta visela dva zvana, »žegnana v Rimu od samega papeža«. Eden od njiju je zvonil prošnje proti koleri, drugi pa proti hudi uri.

O »doktorju Faust« je pisal tudi nakeljski župnik Blaž Blaznik v svojem znamenitem dnevniku. Dvakrat je omenjal Fausta, 17. vinotoka 1831 in 6. svečana 1833. Obakrat spoštljivo govori o priorju.

Sam Gradišek pa je tudi pisal svoj dnevnik. Začel je pisati vanj že 1. 1817, ko je živel v Trstu. V uvodu pravi: »Terst, sem bil zazheu pergodisha moiga shiulena napisvati.« Dnevnik njegov prepletajo pobožni reki in zdravniške beleške v slovensčini, nemščini in latinščini.

V stari farni kroniki župnije Smartno bi utegnil biti še kak podatek o Gradišku, tem izjemno zanimivem domačinu. Zal pa danes ta farna kronika ni dosegljiva, čeprav bržčas še ni uničena. Bilo bi prav, če bi oni, ki jo je odnesel, pošteno vrnil — saj gre za podatke, važne predvsem za našo kulturno zgodovino.

CROTOMIR ZOREC

Po Prešerenovih stopinjah

Utonil v grajskem kopališču

Avstrijskemu turistu Hermanu Hutterju z Dunaja niso mogli rešiti življenja

Minulo soboto okrog 14. ure je v grajskem kopališču utonil 52-letni avstrijski turist Herman Hutter z Dunaja. Tako je Blejsko jezero že terjalo letošnjo prvo žrtv med kopalci.

Hutter je prišel s skupino avstrijskih turistov na izlet na Bled. Po kosilu v hotelu Jelovica je odšel naravnost v grajsko kopališče, se slekel in takoj skočil v vodo. Ker ga ni bilo na površje, so ga kopalci potegnili iz vode

Neznanka z nožem

V središču Ljubljane pred bifejem Koper je v soboto ob 15.50 doslej še neznana ženska zabodla z nožem v trebuh Franca Zmrzlikarja iz Strahinja pri Naklem. Takoj po tem dejanju je pokoj po tem dejanju je pokoj begnila, do prihoda miličnikov so se razšle tudi priče, tako da je ženska še sedaj neznana. Zmrzlikar pravi, da ženske ne pozna, zato je ves primer še posebej skrivnostna.

Avto zaneslo v skalo

V nedeljo ob 15.20 se je pripetila huda prometna nesreča v Zgornji Kokri, na cesti Jezersko-Kranj. Iz Jezerskega proti Kranju je vozil v tem času 30-letni Franc Teran z osebnim avtomobilom Peugeot 204 KR 107-25. Na ovinku ga je zaradi neprimerne hitrosti in mokre ceste zaneslo v skalo. Pri nesreči so bili sopotniki Marjan in Rafael Kopač, Jože Gašperlin, Janez Kristanc in Blaž Vidmar hudo ranjeni, voznik Teran pa laže. Na avtomobilu je škoda za 2 milijona starih dinarjev in je skoraj povsem uničen.

— sš

in poklicali zdravnika. Kljub prizadevanju dr. Rusa in drugih kopalcev mu niso mogli rešiti življenja.

— sš

Gumo mu je razneslo

V nedeljo, nekaj pred 14. uro, se je pri stari bolnišnici na Jesenicah zgodila težja prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila KR 96-17 Vinko Lužavec z Jesenic je vozil z Jesenic proti Javorniku. Med vožnjo mu je razneslo prednjo desno gumo, zato ga je na cesti zaneslo in se je prevrnil na desni bok. Na avtomobilu je škoda za milijon starih dinarjev. Voznik ni bil ranjen.

— sš

Novoporočenec v uteho

Poročne prostore v Kranju so znova uredili v poslopju stare občine na Titovem trgu, kjer so že bili pred leti. Hkrati so tam uredili vse potrebno za dobro počutje strank. Ob poročnih dnevih tam služe tudi bife z različnimi specialitetami s simboličnimi imeni, na primer: poročni aperitiv, ljubzenski napitek, zadnja žejna, svatovski kruhek in podobno.

Kavo

„Loka“

dobite tudi v
Pekarni
Tržič

Dijaki višjih razredov srednjih šol, študentje in vsi, ki želite sodelovati z Glasom v naporih, da še bolj razširi krog svojih bralcev

POZOR!

Uprava časopisa Glas želi s primernimi sodelavci razširiti krog svojih naročnikov in zato vas vabi k sodelovanju. Delo je terensko v dodeljenem okolišu z zaslužkom, ki bo verjetno presenetil tudi vas. Premislite — priporočamo vam, da del počitnic porabite za posel, ki vam bo omogočil prijetno letovanje in nekaj prihrankov za šolske dni. Vse ostale informacije dobite v upravi časopisa Kranj, Trg revolucije 4.

Uprava

Nesreča na Storžiču

V nedeljo ob 14.30 se je na Storžiču nad Tržičem zgodila nesreča plezalcem Janku Jermanu, Janezu Lončarju in Matevžu Anderletu, vsi doma iz Tržiča. Ker se je Jermanu med plezanjem odkrušila skala, so obviseli na navezah. Anderletu je uspelo da se je sam rešil in nesrečo prijavil postaji milice v Tržiču. Na kraj nesreče so poslali reševalce, ki so rešili še Jermana in Lončarja. Jerman ima zlom ključnice in pretres možganov, Anderle in Lončar pa nista ranjena.

— sš

Po nesreči se je skrnil v gozdu

V noči od sobote na nedeljo se je pri Brezjah nad Tržičem zaletel v kamnitno škarpo voznik osebnega avtomobila LJ 306-09 Franc Zaletel iz Tržiča. Zaletel je bil vinjen, zato ostrega ovinka ni mogel obvoziti. Nesreče ni prijavil postaji milice, ampak se je skrnil v gozdu, sopotnika pa napolnil domov. Na vozilu je škoda za 400.000 starih dinarjev.

— sš

Otrok pritekel pod avto

V ponedeljek popoldne ob 17. uri je na Skofjeloški cesti v Kranju voznik osebnega avtomobila KR 12-80 Milutin Urbas iz Kranja podrl 8-letnega Janeza Goloba iz Kranja. Otrok je nenadoma skočil Urbasu pred avtomobil, tako da je bila nesreča neizogibna. Hudo ranjenega dečka so prepeljali v bolnišnico.

— sš

Pismo z Dovjega

Ali je bil Kajžnikov Andrej izdajalec?

Uredništvo Glasa je te dni prejelo z Dovjega pismo. Bolje bi rekli protest. Pismo je ponovno potrdilo, da se za mnoge ljudi vojna ni končala maja 1945. leta.

Pismo je pisala Minka Janša, sestra Andreja Smoleja, ali Kajžnikovega po domače. Le-ta naj bi bil vodil nemške vojske aprila 1941. leta čez Rožco do karavanskega predora na Hrušiči, kjer so na naši strani padle prve vojne žrtve. Trditev, da je Kajžnikov Andrej izdajalec, je objavil časopis Zelezar pred štirimi leti, letos pa se je to ponovilo v jeseniškem radiu.

Andrej na članek ne more odgovoriti in povedati, kaj je res in kaj ni, ker je že dolgo pokojni, zato pa se je javila njegova sestra Minka. Med drugim piše v pismu:

»Hotela sem stvar raziskati, ker pa sem le uboga vdova brez posebnih zvez, so me povsod odpravili z izgovorom, naj pustim zadevo v miru. Mojega pokojnega brata Andreja Smoleja je aretirali gestapo leta 1942 v hotelu na Görllitzu — Avstrija, kjer je bil v službi še od leta 1939. Šel je za kruhom, kakor mnogi, katerim domovina ni mogla ali ni hotela dati kruha. Pregovarjal je svoje prijatelje da bi sestavili partizansko skupino, in se uprl Nemcem. Po zaslugi izdajalca so Andreja prihodnji dan aretirali in pozneje poslali v taborišče. Pretrpel je vse strahote Auschwitza in Mathausna v svoji zebasti uniformi s številko 450, katero še vedno hranim.

Ko je prišel Andrej 1945. leta domov, ga nihče ni spoznal, saj je bil brez zob, brez las, živ okostnjak. Govoril je samo šepetaje, in to samo: »Prišel sem umret«.

Po dobrem letu domače

nege si je opomogel in nastopil službo pri Kmetijski zadrugi na Jesenicah. Po nekaj letih službovanja se je pri opravljanju svojega dela smrtno ponesrečil.

Mislím, da imam pravico braniti mrtvega brata, še posebno pa njegovo trpljenje, s katerim je doprinesel delček svobode tudi tistim, ki ga danes obrekujejo«.

Pozanimal sem se o tej zadevi na občinskem odboru Zveze borcev na Jesenicah. Zadeva jim je znana. Znano jim je tudi, da je Minka res zahtevala in prosila rehabilitacijo za brata. Povprašal sem tudi druge občane, ki bi mi eventualno znali kaj povedati. Vsi, prav vsi pravijo, da res ni dokazov (čeprav je avtor članka imel takšne indicije), da je Kajžnikov Andrej pripeljal Nemce čez Rožco. Do te ugotovitve sem prišel že aprila lani, ko sem v Glasu pisal o prvih žrtvah vojne na Gorenjskem. Zato tudi v članku nisem Kajžnikovega Andreja omenil (niti letos v Nedeljskem v članku Na straži domovine brez izmene).

Zanesljivo je ugotovljeno, da sta Nemce pripeljala čez Rožco dva Slovenci. Obstajajo priče, ki pa žal niso z jeseniškega območja in ne poznajo, oziroma niso poznali teh ljudi. Domneva se, da je bil eden od teh brat jeseniškega župana Karla Lukmana, ki še živi nekje v Nemčiji, toda tudi to ni dokazano. Čeprav je ta bil gestapovec, vendar, kar ni dokazano, ne moremo trditi.

Ker bi želeli zadevo osvetliti, prosimo vse bralce, naj nam sporočijo, če jim je o tem kaj znanega. Za vse pripetke in sodelovanje pri iskanju resnice bomo resnično hvaležni.

Jože Vidic

REVILJA ZABAVNIH ORKESTROV — Na Kokrici je bila v nedeljo popoldne revija zabavnih orkestrrov, ki jo je organiziral občinski svet zveze kulturno-prosvetnih organizacij, in sicer letos že drugič. Kokričani so revijo z zanimanjem spremljali, saj so napolnili dvorano zadržnega doma. Na sliki: ansambel Korus iz Skofje Loke — Foto: F. Perdan

SREDA — 7. junija

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Revija zabavnih zvokov — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Sonata v h-molu Franca Liszta — 10.45 Clovek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Priredbe narodnih za orkester in glasove skladateljev — 12.10 Dvajset minut z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe — 12.30 Kmetij-

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

ski nasveti — 12.40 Duet Viollette in Germona iz opere Traviata — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Melodije za razvedrilo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Majhen recital saksofonista Srečka Dražila — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz naših studiov — 18.45 Naš razgovor — 19.00 Lahko

noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Skupni program JRT — studio Zagreb — 22.10 Za ljubitelje jazza — 22.50 Literarni nokturno — 23.05 Za lahko noč

ČETRTEK — 8. junija

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska sola za višjo stopnjo — 9.25 Igra ansambel Geze Baranya iz Murske Sobotice — 9.40 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Z našimi pevci v italijanskih operah — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Za vsakogar nekaj — 12.10 Domači ansambli narodne zabavne glasbe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vrstijo se pianisti — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz zabavne pravljice — 14.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Popovke se vrstijo — 12.10 Na

ja — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Odiomki iz opere Faust s pevci od nčkoč — 18.45 Jezikovni pogovori — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napovov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.10 Večer skladatelja Josipa Slavenskega — 23.05 Zaplešimo z orkestrom Adalbert Lutter

PETEK — 9. junija

8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Petnajst minut z ansamblom Weekend — 9.40 Pojo naši zbori — 10.15 Dvajset minut pri skladatelju Alojzu Srebotnjaku — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Popovke se vrstijo — 12.10 Na

obisku pri bolgarskih zabavnih ansamblih 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo pihalni orkestri — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Od popovke do popovke — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.40 Mladinska oddaja »Interna 569« — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Petkov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Klasiki zabavne glasbe — 18.50 Kulturni globus — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Sekstet »Luca Marenzio« poje — 20.00 Tedenki zunanje politični pregled — 20.30 Lepe melodije — 20.37 »Slovenska popevka 67« — 22.10 Iz sodobne jugoslovanske glasbe — 22.50 Literarni nokturno — 23.05 Nočni mozaike jazza

SREDA — 7. junija

17.30 Naše prijateljice živali, 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.15 Združenje radovednežev (RTV Zagreb) — 19.00 Na sedmi stezi (RTV Ljubljana) — 19.30 Mozaik kratkega filma (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik, cak, 20.38 Balada o Eulenspiegelu — II, del, 21.50 Koncert za flavto, 22.05 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Združenje radovednežev, 19.00 Reportaža (RTV Zagreb) — 19.30 TV

pošta, 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Beograd) — Spored italijanske TV — Ostale oddaje: 17.00 TV poročila, 17.05 Serijska lutkovna igra (RTV Beograd) — 17.25 Ekspedicija, 20.30 Propagandna oddaja, 20.38 V smeri kačipota (RTV Zagreb) — 21.38 Glasba za vas (RTV Beograd) — 21.53 Ustvarjalec in njegovo delo (RTV Zagreb) — 22.05 Propagandna oddaja (RTV Beograd) — 22.20 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

TELEVIZIJA

ČETRTEK — 8. junija

16.10 TV v šoli, 17.00 Poročila, 17.05 Pesmica in sonček, 17.55 TV obzornik, 18.15 Resolucija CK ZKS in inteligence (RTV Ljubljana) — 18.35 Po izbiri (RTV Zagreb) — 19.00 Ofelija (RTV Beograd) — 19.40 TV prospekt (RTV Zagreb) — 19.54 Propagandna medigra (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.10 TV drama (RTV Beograd) — 22.10

Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Mladinska tribuna, 18.35 Spored JRT (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Beograd) — 20.00 Spored italijanske TV — Ostale oddaje: 22.10 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb) — 22.17 TV dnevnik (RTV Beograd)

PETEK — 9. junija

17.20 Poročila, 17.25 New

York od zore do mraka (RTV Zagreb) — 17.55 TV obzornik 19.00 V zanki (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak, 20.38 Slovenska popevka 67, 21.50 On in ona, zgodba o vodi, 22.25 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Znanost 67, 19.05 Mozaik (RTV Zagreb) — 19.05 Lahko noč, otroci (RTV Beograd) — 20.00 Spored italijanske TV — Ostale oddaje: 20.30 Propagandna oddaja, 21.50 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

Kranj »CENTER«

7. junija premiera češkega filma MORRISVILSKI FANTOM ob 15.30, amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI ob 17.30 in 20. uri

8. junija češki film MORRISVILSKI FANTOM ob 15.30 in amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI ob 17.30 in 20. uri

9. junija amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI ob 17.30 in 20. uri, amer. film CAS OBUPA ob 16. uri

Kranj »STORŽIČ«

7. junija franc. film ŽIVLJENJE NA DVORU ob 18. in 20. uri

8. junija amer. film GRK ZORBA ob 17.30 in 20. uri, franc. film ŽIVLJENJE NA DVORU ob 16. uri

9. junija amer. film CAS OBUPA ob 18. in 20. uri

Jesenice »RADIO«

7. junija špan. barv. film MEHANIČNI KLAVIRJI

8. junija amer. film ODRED SMRTI

9. junija indijski film SVETLOBA V TEMI

Jesenice »PLAVZ«

7. junija amer. film ODRED SMRTI

8. do 9. junija ruski film KRIZANI MECI

Žirovnica

7. junija franc. CS film KUPE ZA MORILCE

Dovje-Mojstrana

8. junija franc. CS film KUPE ZA MORILCE

Kranjska gora

8. junija špan. barv. film MEHANIČNI KLAVIRJI

9. junija franc. CS film KUPE ZA MORILCE

Kamnik »DOM«

7. junija angl. CS film BILY BUDD ob 20. uri

8. junija angl. CS film BILY BUDD ob 17.15 in 20. uri

Amatersko gledališče »Tone Čufar« na Jesenicah

ČETRTEK — 8. junija ob 17. uri J. Douglas: NAŠA LJUBA FAMILIJA za abonma ČETRTEK

Kemična tovarna EXOTERM Kranj
proda

naslednja osnovna sredstva:

1. IMV 1000, kombi leto izdelave 1963, dobre ohranjen izklicna cena N din 12.000.—
2. ZASTAVA 615 B, kamionet leto izdelave 1960, vozen izklicna cena N din 5.850.—
3. Vrtni stroj s podnožjem izklicna cena N din 852.—
4. Zgradba, primerna za gostinski obrat izklicna cena N din 380.000.—

Javna dražba bo v četrtek, dne 8. junija 1967. ob 10. uri v prostorih uprave podjetja, Tavčarjeva 31. Interesenti morajo položiti kavicjo v višini 10% od izklicne cene.

Kupujte v trgovini

Elektrotehne v Kranju

Prešernova ul. 9

- gospodinjstvi aparati
- akustični aparati, televizija
- elektroinstalacijski material

Prodaj

Prodaj hišo. Stražiška ul. 32, Kranj, Sražišče 2882

Prodaj kravo, ki bo v kratkem teletila. Baščelj 7, Preddvor. 2883

Prodaj razno obleko, blago za suknjo, čevlje št. 42, posteljno mrežo in cementno cev 18 col, Kralj Jakob, Zelezniški 2884

Prodaj dobro ohranjen pralni stroj HIMO za 60 tisoč S din. Ing. Jerala Jože, Kranj, Kebetova 16 2885

Prodaj transistor. Ogljed od 15. do 17. ure. Afriski študent, dijaški dom 2886

Prodaj motorno žago STIHL, Zg. Bela 42, Preddvor 2887

Psa volčjaka in zračno puško ugodno prodaj. Ljubno 28 2888

Prodaj eno leto staro kobilico. Zupan Jože, Bistrica 59, Tržič 2889

Prodaj zazidljivo parcelo z lokacijo v Senčurju. Naslov v oglasnem oddelku 2890

Prodaj smrekove plohe 5 cm. Naslov v oglasnem oddelku 2891

Prodaj mlado kravo, 3 tedne pred telitvijo. Rakovec Tomaž, Sp. Duplje 51 2892

Ugodno prodaj Zastava 600 D. Potočnik Pavel, Brezje 56 2893

Nov šotor — češki — dvojna streha za 3 osebe prodaj za lastno ceno. Koritnik Sk. Loka, Novi svet 3 2894

Vseživno enostanovanjsko hišo s sadnim vrtom prodaj. Grad 35, p. Cerklje. Informacije Beton Marjana, Senčur 140 2895

Ugodno prodaj magnetofon GRUNDING T. K. 23 in fotoaparati JASIKA Mat 6 x 6 v zelo dobrem stanju. Naslov v oglasnem oddelku. 2896

Prodaj moped T 12. Jože Crnivec, Zadruga 2, p. Duplje 2897

Fiat 750, letnik 1962, dobro ohranjen, prodaj. Sinkovec, Kranj, Kidričeva 57 2898

SPACKA, dobro ohranjena, prodaj po ugodni ceni, Kranj, Begunjska 11/I desno 2899

Prodaj WV 1300, letnik 65, prevoženih 25.000 km ali VARIANT 67. Cerklje 139 2900

Prodaj skobelni stroj (poravnalka). Tič Anton, Ilvoka 6, Kranj 2901

Prodaj stoječe seno. Kocjančič Ivana, Britof 17 2915

Prodaj 1/2 ha stoječega sena. Jenko Ciril, Trata 1 2915

Kupim

Kupim staro amaro. Roblek Anton, Baščelj 20, p. Preddvor 2902

Ostalo

Uslužbenec 44/172 želi spoznati osamljeno tovarišico za nedeljske izlete v naravo. Ponudbe pod »Kranj v juniju« 2903

V Kranju najdeno žensko uro dobite na Tomšičevi 8 2904

REKLAMNA CENA!

Sveža jajca 3 kom za 1 N dinar v valilnici Naklo do 15. junija 2913

Motoristi pozor! Motorno kolo Jawa 150 ccm, prevoženih 15.000 km, posodim za 1 leto samo proti plačilu tehničnega pregleda in registracije. Hočevar Vinko, C. k. odreda 23, Kranj 2905

Iščem upokojenko za pomoč v gospodinjstvu. Interesentke naj se javijo, Kranj, Koroška c. 5/II nad. nad trgovino »Baby« 2906

Želim spoznati dekle srednjih let, katera ima veselje do dela na kmetiji. Ponudbe pod 2ENITEV 2907

Odkupujemo stare fotografije in razglednice gorenjskih gradov (vključno Tuhinjska in Moravska dolina) MUZEJ KAMNIK 2908

KV CRKOSLIKARJA

takoj sprejmemo. Dober zaslužek, samsko stanovanje zagotovljeno. Ponudbe poslati pod »v Ljubljani« 2912

Petčlanska družina vzame v popolno oskrbo posestnika z njegovim premoženjem. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »LEPA STAROST« 2909

Opremljeno sobo oddam. Ponudbe pod »Skofjeloška cesta« 2910

Iščem starejšo žensko za varstvo otroka, 7 mesecev starega. Plačam po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 2911

Prireditve

Obiščite v soboto kresno noč na SUHI pri Kranju 2914

Zahvala

Ob bridki izgubi naše ljube žene, mamice, sestre in stare mame

Katarine Marčan

roj. Petean

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prav vsem, ki so ji poklonili toliko cvetja, jo spremlili na zadnji poti in nam izrazili sožalje ter kakorkoli pomagali v teh žalostnih dneh. Prisrčna hvala vsem.

Zalujoči: mož, sinovi in hčerki z družinama ter ostalo sorodstvo

Jeseni bo v Ljubljani simpozij o družbeni vlogi kmetijstva

Ob 20-letnici Biotehnične fakultete v Ljubljani (ki je bila kot Agronomska fakulteta ustanovljena 9. maja 1947) bo fakulteta priredila 4. in 5. oktobra letos strokovni simpozij o družbeni vlogi kmetijstva v Sloveniji in študiju ter znanstvenem delu na področju agronomije. Simpozij bo največja letošnja strokovna prireditelja na področju kmetijstva v Sloveniji, ki z gospodarsko reformo stopa v novo fazo modernizacije. Na podlagi tez in okvirnih referatov se bodo s koreferati izkristalizirale smernice za nadaljnji razvoj in organizacijo slovenskega kmetijstva.

Na dnevnem redu simpozija bodo štirje glavni referati,

Izlet za pevski zbor

Pred tremi leti je bil na ekonomski srednji šoli v Kranju ustanovljen dekliški pevski zbor, ki je deloval pod vodstvom tov. Ošabnika. V tem času je zbor dosegel lepe uspehe in nastopil na več tekmovanjih.

Ker bodo letos zbor zapustile pevke-maturantke, ki so v njem sodelovale od njegove ustanovitve, je ravnateljstvo šole organiziralo poslovilni izlet za pevski zbor. Skupina je za en dan odpotovala iz Kranja proti Gorici, obiskala Doberdob in Trst.

Tekmovanje med vami

Na minuli seji sveta krajevne skupnosti Trstenik so največ govorili o tem, kako olepšati kraj. Sklenili so, da bodo izvedli tekmovanje med vami svojega območja, in sicer v tem, katera vas bo imela lepše urejene parke, vrtove, hiše, balkone in drugo. Podelili bodo tudi dve nagradi za najlepše urejeni vasi. Prva nagrada bo 50.000, druga pa 25.000 starih dinarjev. Podelili jih bodo ob občinskem prazniku, ki ga bodo praznovali v začetku julija.

-rč

ti, in sicer: Kmetijski profesor Slovenije in možnosti za nadaljnji razvoj kmetijstva Slovenije (B. Vovk), Kmetijski prostor in urbanizacija Slovenije (D. Ogrin), Družbena vloga kmetijstva in žilivstva (R. Turk), Študij agronomskih ved, potrebe po kadrih in problem zaposlovanja (Fr. Adamič).

Biotehnična fakulteta vabi sodelavce družbenih kmetijskih organizacij, kombinatov in kmetijskih zadrug, sodelavce zavodov, institutov, kmetijskih šol in fakultet, da se pripravijo kot koreferenti. Koreferati naj bi bili oblika diskusije in naj prispevajo k razširšanju stališč do kmetijstva in znotraj kmetijstva samega.

Turizem na Posavcu v škripcih

Turistično društvo Posavec je v letu 1965 in delno že v letu 1964 začelo v resne finančne težave predvsem zaradi upravljanja z gostiščem na Brdu. To stanje se je še bistveno poslabšalo z dograditvijo nove gorenjske magistrale, s katero je Posavec odrezan od glavnega turističnega prometa. Lani so imeli zato zasebne turistične sobe le slabo izkoriščene, promet v gostišču pa je občutno padel. Spriču takega stanja so bili primorani opustiti gostišče na Brdu, posledice upravljanja s tem gostiščem pa so dalekosežne in še vedno glavni problem društva.

Iz ugotovljenih neplačanih računov — od katerih segajo nekateri nazaj v leto 1964 — in prometnega davka pri tržiški občini je razvidno, da turistično društvo dolguje tržiški občini in ostalim partnerjem nad 2.338.000 S din. Kje dobiti denar? — To je vprašanje, s katerim bi se moral upravni odbor resno ukvarjati, vendar temu ni tako. Dva, trije ljudje so v društvu, ki si prizadevajo, da bi uredili težko finančno

Odbor za letne igre

Na zadnji seji sveta krajevne skupnosti Mengeš je bil imenovan odbor za organizacijo Mengeških letnih iger. V tem okviru bo v Mengešu premiera predstave Mestnega gledališča iz Ljubljane Dva-krat dva je pet. Mengeška Svoboda bo naštudirala samostojno dramo, razen tega pa bo organizirana tudi prireditel pod naslovom Večer narodnih in zabavnih melodij. Ob pripravah na letne igre in o posameznih predstavah bodo bralci sproti obveščeni.

-D.

Begunje in regresii

Muzej v Begunjah ima letos skoraj polovico manjši obisk kot lani. V maju lani je bilo okroglo 8.000 obiskovalcev, letos pa samo 4.700. Skupni obisk je bil predlanski 42.785, lani 41.043, letos pa so njihova pričakovanja dokaj skromnejša.

Ocenjujejo, da so temu delno krive spremembe z olajšavami na voznjah. Sem sodi opustitev tako imenovane »sindikalne karte« K-15. Največ pa menijo, da na to vpliva omejitev raznih oblik regresov za skupinske vožnje šolske in druge mladine z avtobusi. Padec obiskov gre zglaj na račun domačih ljudi, zlasti šolske mladine.

K. M.

stanje, drugi člani upravnega odbora pa se na seje ne prikažejo več. Več kot petkrat so že sklicali sejo upravnega odbora, vendar ljudi ni in problem ostaja nerešen. Predsednik upravnega odbora je zato prošil za pomoč Gorenjsko turistično zvezo v Kranju, ki bo skušala s svojim vplivom in s sklicanjem političnega aktiva na Posavcu stvar urediti.

-a

Zanimivosti za gobarje Prvi jurčki, lisičke in sivke

Kranj, 6. junija — Danes dopoldne se je oglašil v redakciji našega lista znani kranjski gobar Ivan Skedelj, ki stanuje na Ljubljanski cesti 1. Že lani pozno jeseni, ko je že dvakrat zapadel sneg, je prinesel v redakcijo gobe, ki so v tistem času že prava redkost. Tokrat je spet prišel z gobami. V ponedeljek, 5. junija, je v gozdu med Planino in Hrcastjani nabral precej lisičk, nekaj jurčkov in nekaj sivk. »Pred mesecem dni sem dobil že mavrahe (naši ljudje jim pravijo smrčki), vendar jo za te gobe to normalno. Jurčki pa navadno začno rasti šele čez približno mesec dni — takrat, ko se začne ječmen. Sivke pa sploh rastejo šele jeseni, ko je že mraz, ko se začne prve slane.« Tako nam je povedal Skedelj. Verjamemo mu, saj nabira gobe že od mladih let; pravi, da že 65 let.

Torej: gobarji, pozor! Pjavili so se prvi jurčki in prve lisičke, malec zgodnja letošnja gobarska sezona je torej tu.

-at

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk«, Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnina: letna 24.—, polletna 12.— N. din. Cena posameznih števk 0,40 N. din. — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N. din. Naročniki imajo 20% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Končana je gorenjska rokometna liga Duplje prvak, Besnica izpadla

Po osemnajstih kolih zanimivih borb je končano tekmovalje v gorenjski rokometni ligi. Zadnje kolo je prineslo pomembno zamenjavo na lestevici. Tržič B je nepričakovano premagal Skofje Loko ter si tako zagotovil obstoj v ligi.

Besnica je bila katastrofalno poražena v Zabnici ter je padla na zadnje mesto. Selca so prepričljivo premagala solidno ekipo Križe B, Kranj B je visoko zmagal v Kranjski gori, dočim so Duplje vi-

Jesenice Novo rokometno igrišče

V soboto (3. junija) je rokometni klub Jesenice ob priliki otvoritve novega rokometnega igrišča organiziral rokometni turnir, na katerem so nastopili rokometarji Dupelj, Kranjske gore, Radovljice in Jesenice. Prvo mesto je prepričljivo osvojila ekipa Dupelj novi gorenjski prvak v sezoni 1966-67.

REZULTATI: Jesenice : Kranjska gora 8:10, Duplje : Radovljica 12:4, Duplje : Jesenice 17:8, Jesenice : Radovljica 10:13, Kranjska gora : Duplje 3:7 in Kranjska gora : Radovljica 9:8.

- dh

Preberite mimogrede

Rezultati gorenjskih predstavnikov v slovenskih ligah

● Slovenska košarkarska liga — moški — Kroj : Domžale 72:77, Maribor 66 : Jesenice 71:61; ženske — Jesenice : Ilirija 29:55.

● Slovenska odbojgarska liga — Jesenice : Ljubljana 1:3, Triglav : Maribor 2:3.

● Slovenska nogometna liga — Slovan : Triglav 0:3.

● Zahodna conska nogometna liga — Kamnik : Koper 2:3, Jesenice : Izola 0:2, Svoboda (Senč.) : Tolmin 0:3 (b. b.).

Kriterij deseterbojcev in peterbojck Pajk tretji

V soboto in nedeljo so se na stadionu v Športnem parku borili deseterbojci in peterbojke za uvrstitev v državno reprezentanco. Zal je pri moških manjkal jugoslovanski deseterbojcek Franc Vravnik (Kladivar), za domačine pa sta zaradi poškodb odpovedala udeležbo F. Fister in Kaštivnik. Kot gost sta sodelovala tudi dva predstavnika iz Gradca.

Pri ženskah je po pričakovanju zmagala Celjanka Marjana Lubej; pri moških pa je bilo za odločitev treba čakati prav do zadnjih dveh disciplin, ki sta pripadli kasnejšemu zmagovalcu Markoviču iz Zemuna.

Moški — deseterboj: 1. Markovič (Mladost Zemun) 6112 točk, 2. Plačkič (Vojvodina Novi Sad) 5868, 3. Pajk (Triglav) 5814, 4. Schelch (Graz) 5567, 5. Korent (Olimpija) 5202, 6. Susat (Graz) 5149, 7. Konec (Triglav) 4761.

Ženske — peterboj: 1. Lubej (Kladivar) 4370 točk, 2. Peče (Ljubljana) 3854, 3. Relc (Kladivar) 3508, 4. Antunovič (Kvarner Reka) 3438. M. Kuralt

Kranj dvakrat drugi

Na mladinskem festivalu Bratstva in enotnosti v Subotici so letos predstavljali kranjski šport košarkarji in odbojkarji. Obe ekipi sta osvojili drugo mesto.

Košarkarji so v predtekmovalju premagali naslednje nasprotnike: Priština 83:42, Bitola 42:28, Reka 42:26, v finalu pa so izgubili s Subotico s 53:71.

Odbojkarji pa so premagali Subotico s 3:0, Bosanski Samac s 3:1 in izgubili s Slavovskim brodom s 3:1.

Duplje — gorenjski prvak v rokometu Pred kvalifikacijami v Dupljah

Rokometarji Dupelj so letos že tretjič osvojili naslov gorenjskega rokometnega prvaka. To je ekipa, ki v gorenjski rokometni ligi nima enakovrednega nasprotnika in predstavlja svoj kvaliteten razred. S prikazano igro se bodo zagotovo uvrstili v ljubljansko consko rokometno ligo.

Lani so na kvalifikacijah, ki so bile v Sentvidu, nesrečno izpadli iz boja za prvo mesto za uvrstitev v ljubljansko rokometno ligo. Letos so predvidene kvalifikacije v Dupljah (17.—18. junija) in rokometarji Dupelj upajo, da bodo v letošnji jesenski sezoni zaigrali v ljubljanski conski ligi, kjer je kvaliteta rokometna na višji ravni kot v gorenjski ligi.

Z igranjem rokometna so v Dupljah začeli leta 1957. Prvo tekmo so neizkušeni in z nepoznanjem rokometnih pravil igrali na Golniku. Tekmo so izgubili 34:8. Še isto leto so zaigrali v gorenjski ligi. Vse tekme so izgubili s tesnimi rezultati. Prva pobudnika rokometna v Dupljah pa sta bila brata Gradišar.

Razmere na vasi so zelo težke. Od Občinske zveze za telesno kulturo Kranj dobijo le 250.000 dinarjev, kar pa je

premalo. Leta 1965 so dobili milijon dinarjev za investicije za izgradnjo igrišča, katerega pa bodo še letos do kvalifikacij dokončno uredili. Poleg igrišča bodo uredili še slačilnice in sanitarije. Ker pa je igrišče na prostoru osemletke in imajo učenci tam svoje ure telesne vzgoje, se rokometarji Dupelj sprašujejo, zakaj je osemletka nezainteresirana in do sedaj še ni primaknila dinarja, da bi se igrišče uredilo, saj imajo učenci ure telesne vzgoje po dežju v blatu, v lepem vremenu pa v prahu. Vsi se zavedajo, da je tako igrišče tudi za rokometarje nezdavno, zato so zavihali rokave in sami urejajo rokometno igrišče.

Trenutno imajo dve ekipi z 22 igralci. V sklopu šole pa je še pionirska ekipa, ki tekmuje s svojimi vrstniki kranjskih in tržiških osemletk. Pred leti so imeli še žensko ekipo, ki pa je zaradi neresnosti razpadla.

Od leta 1957, ko se je rokomet v Dupljah začel razvijati, sta od te generacije ostala edino še Jeruc in Kenda. Jeruc je do lanskega leta vodil trenerske posle, sedaj pa jih vodi Kenda. Od od-

Gorenjska tekmovalna skupnost za košarko Resneje z več razumevanja

Ker nekateri klubi jemljejo gorenjsko ligo precej neresno, se je vodstvo tekmovalne skupnosti v Skofji Loki odločilo za sestanek predstavnikov vseh klubov. Tega sestanka so se udeležili predstavniki Jesenic, Kranja, Radovljice, Zirov in Skofje Loke. Medvedo, ki najbolj neresno postuje, sploh niso poslale predstavnika.

Pomenili so se o prijavljanju tekem, delegiranju sodnikov, pošiljanju zapisnikov tekmovalni skupnosti in o udeležbi gorenjskih predstavnikov na republiškem mladinskem in pionirskem prvenstvu.

Na Gorenjskem je premalo košarkarskih sodnikov, da bi liga lahko potekala v redu, posebno še, ker nekateri ne morejo soditi, ker so zadržani in tega ne javijo tekmovalni skupnosti, ali pa to store prepozno, da bi lahko določili drugega. Tako nekateri tekme sodi le en sodnik, za kar so se Medvedo že pritoževali v tisku, sami pa prijavljajo tekme šele takrat, ko je tekma že odigrana, čeprav jim je tekmovalna skupnost

poslala pisma z znamkami, da bi jim olajšala delo, vendar tekem ne prijavljajo pravočasno, niti ne pošiljajo zapisnikov s tekem, tako da ni možno sestaviti lestvice; razen tega pa pišejo zapisnike netočno (v enem celo sebi v škodo). Predstavniki gorenjske košarke so sklenili, da bodo tekme prijavljali en teden pred rokom igranja in da bodo zapisnike pošiljali takoj po odigrani tekmi.

Jesenice, ki so lani z odstopom naredile veliko nereda, letos delajo zelo vestno. To se opaža tudi v rezultatih na igriščih!

Za udeležbo na republiškem mladinskem prvenstvu bo 11. 6. 1967 na Jesenicah turnir, ki bo določil gorenjskega predstavnika. Vodstvo klubov ni bilo zadovoljno s tem, da Gorenjska lahko da samo enega predstavnika za republiško prvenstvo, ker imajo Gorenjci kar 6 mladinskih ekip; zato bodo poskušali na Slovenski košarkarski zvezi doseči dovoljenje za vsaj dva predstavnika.

P. Pokorn

bora, ki pa je zelo mlad, saj je povprečna starost 18 let, je najbolj delaven Rajko Konjar.

Uspehov rokometarjev Dupelj je veliko. V sezonah 1963 do 1966 in letos so gorenjski prvaki in v gorenjski ligi nimajo konkurence in so po kvaliteti najboljša ekipa. Največji uspeh pa so dosegli v sezoni 1964 do 1965, ko so bili drugi v ljubljanski conski rokometni ligi. Naslednje leto pa so zaradi neresnosti v ekipi izpadli. Lep uspeh so dosegli tudi za Titov pokal saj so se lani uvrstili med šestnajst ekip

v Sloveniji. Mladinci so lani osvojili četrto mesto na slovenskem prvenstvu v Slovenj Gradcu, ženska ekipa pa je bila pred tremi leti že pokalni prvak Gorenjske.

Veliko je še uspehov in v vitrini je še veliko pokalov, ki so jih dupljanski rokometarji osvojili na raznih turnirjih na Gorenjskem in upamo, da jim bodo že osvojenе lovoričke spodbuda za še večjo popularizacijo rokometna na Gorenjskem, saj je to uspeh za malo gorenjsko vas, ki ima komaj 500 prebivalcev.

D. Humer

ROKOMETARJI DUPELJ (od leve proti desni) — Stojijo: M. Rakovec, Marišek, Jeruc, E. Rakovec, Kenda, Konjar — Čepitjo: Grašič, Boncej, Vrtač — Foto: Franc Perdan